7
9 E
42

6
20 H E
14

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

79
H
26.

7-9.E.42

H
638

BIBLIOTECA NAZ

Ex Legato Ill.mi Cosini

TIBI
FERDINANDE III.
REX. OPTIME

BOEMORVM. DVCVM. REGVM. ET. INTERREGVM

HÆC. ELOGIA

DEDICO

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EM.

HABES. HIC. EORVM. QVI. TE. IN. BOEMIÆ. SOLIO. PRÆCESSERVNT
VIRTVTES. AC. VITIA

ADDEREM

HABES. QVOD. IMITERE. QVOD. VITES

NISI. DESIDERIA. METVSQVE. NOSTROS. FELICITER. PRÆVENISSES

VIRTVTEM. PRIVS. ADEPTVS. ES. QVAM. POSSEMVS
ILLAM. TIBI. OPTARE

VITIVM. ANTE. OPPRESSISTI. QVAM. POSSEMVS. AB
ILLO. TIBI. METVERE

EFFECISTI

NE. SOLENNIA. DEDICANTIVM. HISTORIAM. VERBA
VALEAM. VSVRPARE

NEQVEO. DICERE

HIC. HABES. EX. QVIBVS. PROFICIAS

ERGO. QVOD. VNVM. RELIQVVM. EST. DICAM

HABES. IN. HIS. ELOGIIS. DEBITVM. OBSEQVII. MEI. ERGA
TE. MONVMENTVM

HOC. OFFERO. HOC. DICO

IVLIVS. SOLIMANVS. PRESBYTER. SOC. IESV.

BOEMORVM DVCES

Ordine quo regnarunt.

CZECHIUS
CROCCUS
LIBVSSA
PRIMISLAUS I.
NEZAMISLIUS
MNATA
VOGENUS
VNESLAUS
CREVOMISLIUS
NECLANUS
HOSTIVITIUS

BORIVORIUS I.
SPITIGNEUS I.
VRATISLAUS I.
VENCESLAUS I. Martyr.
BOLESLAUS I. Sæuus
BOLESLAUS II. Pius
BOLESLAUS III. Cæcus.
HIAROMIRIUS
UDALRICUS I.
BRETISLAUS I.
SPITIGNEUS II.

BOEMORVM REGES & INTERREGES

Ordine quo regnarunt.

VRATISLAUS II. Rex
CONRADUS I.
BRETISLAUS II.
BORIVORIUS II. Interreges
SVATOPLVCUS
VLADISLAVS I.
SOBESLAVS I.
VLADISLAUS II. Rex
UDALRICVS II:
SOBESLAVS II.
FRIDERICVS Inter-
CONRADVS II. reges.
VENCESLAVS II.
HENRICVS I.
VLADISLAVS III.
PRIMISLAUS II. Otho: Re-
VENCESLAVS III. Luſcꝰ ges.
PRIMISLAVS III. Otho:

VENCESLAVS IV. Pius Re-
VENCESLAVS V. Junior ges.
RODVLPHVS I. Mitis Inter-
HENRICVS II. reges.
CAROLVS Imperator
VENCESL: VI. Cæſar Piger
SIGISMVNDVS Imperat:
ALBERTUS Cæſar
LADISLAVS
GEORGIVS Podiebradius
VLADISLAVS IV. Reges
LVDOVICVS
FERDINANDVS I. Cæſar
MAXIMILIANVS Cæſar
RODVLPHVS II. Cæſar
MATTHIAS Cæſar
FERDINANDVS II. Cæſar
FERDINANDVS III:

IN ELOGIA

DVCVM, REGVM, & INTERREGVM

QVI. BOEMIS. PRÆFVERVNT.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA

PRÆFATIO

BOemis, ab anno reſtitutæ ſalutis DCXXXIX. qui natalis fuit Genti, adultâ iam nunc magnitudine celeberrimæ, ad annum M. DC. XXIX. quo hæc ſcribo, ſummo cum imperio præfuerunt Principes novem, & quinquaginta: Duces Duo, & viginti: Reges totidem: Interreges quindecim. Horum ego res domi, foriſq; geſtas, ſuadente Paulo S. R. I. Comite Michna, viro & litterarum, & patriæ amantiſſimo, enarrandas ſuſcepi. Aiebat Vir prudentiſſimus, nunc cùm Ferdinandi II. Cæſaris piiſſimi virtus Religionem in Boemia reſtituit, & Rempublicam veluti feliciùs renatam format, modis omnibus adoleſcentium Boemorum animis ingerendas eſſe res patrias, quarum cognitione intelligant per quos viros, quibuſq; artibus Boema res olim parta, & nunc reſtituta ſit: rurſus per quos homines, quibuſq; vitiis non ſemel labefactata, & contrita eam aliquãdo in conditionem venerit, in qua lacrymas extorqueret, & tamen remedia non pateretur. Hac ratione Vir lauda-

da-

datiſſimus aſſerebat, facilè poſſe adoleſcentes ad prudentiam duci, ad moderationem patriæ informari, ad eam animi integritatem erudiri, quæ Rempubl. non modò tueatur, ac ſeruet, ſed augeat etiam, & exornet. Boemorum igitur Principum hiſtoriam ſcripſi, & verbis quidē quàm pauciſſimis, ut in hoc etiam noſtrorum adoleſcentium ingenio ſeruirem, qui vitæ brevitatem accuſantes, omnia compendio diſcenda eſſe exiſtimant. Principatus faſtigium nihil admittit exiguum. Virtutum, vitiorumq; exēpla nuſquam maiora, quàm in excellenti fortuna. Habebunt igitur Boemi adoleſcentes in hiſce Principum Elogijs & quæ ardenter ament, & quæ oderint vehementer. Cæterum, quæ referam ex Hagecio, Dubrauio, Ænea Sylvio magna ex parte accepi. Hagecius Boemam hiſtoriam patriâ linguâ: Dubrauius latinâ ad Ferdinandi I. tempora, uterq; cum laude produxit: Æneas Syluius latinis litteris eleganter ea conſignavit, quæ ante Vladiſlaum Boemorum Regem XV. euenere. Debui fontes indicare, unde riuulus noſter emanauit, ut ſi cui libitum fuerit, à nobis breviter expoſita, exactiùs recognoſcere, norit, unde ea uberiùs liceat haurire.

CZECHIVS
BOEMORVM DVX I.

HVnc Patrem, Hunc Generis venerare Boëmia fontē;
Fluxit ab Hoc magni Sanguinis altus honor,
Hic necis admiſſe cauſam quàm dicere iniquo
Iudice, ab antiquo maluit ire lare.
Ergo tuis exul, fæcunda Croatia, ab oris
Venit ad Hercyniis ſubdita prata iugis.
Hic ſtetit. Eximii quæ virtus exulis eſſet,
Diſcite. in Exilio condidit Imperium.

BOemorum Principatum Czechius Croata fundauit. Is nobili apud ſuos loco natus, homicidij reus dicere cauſam iuſſus maluit Patriâ carere, quàm aduerſariorum factione, ac ui, iniquo iudicio opprimi. Ergo voluntarius exul cum Lecho Fratre, alijsq; ſanguine, aut amore iunctis, Croatiâ excedens in eam, quam Hercynia ſylua ſuo ambitu coronat, ac munit regionem, incolis ea tempeſtate ferè vacuam, reparatæ Salutis Anno D. C. XXXIX. Idi: Iulij deuenit. Facta in ſuos fertiliſſimi agri diuiſione Boëmæ Gentis author fuit, regnauitq; primus. Indulgentiâ noua Regna eriguntur, qua antiqua corruunt. Suaui nouæ gentis moderatione breui perfecit Czechius, ut, confluentibus undiq; in novam Prouinciam incolis, Boëmia vix nata nouo Polonorum Regno fundando ſufficeret. Lechus Fraternæ virtutis æmulatione excitatus, Czechio annuente, ex Boëmia trans montes, Aquilonem verſus coloniâm duxit, maximæ olim Gentis initium. Præſtantiſſimorum Fratrum par virtus à conſueto ſcelere humanitatem liberauit: Effecit, ut in mutuum Fratres decus conſpirarent, nec alter per alterius cædem iret ad Solium. Beatius quiddam vidit Boëmia, quàm Roma. A duobus Fratribus fundata, alterius ſanguine non eſt cruentata, ut unus imperaret. Creſcebat in dies Boëmæ rei dignitas, cum Czechius ætate iam graui vivere deſijt, nulla relicta Prole. Vir novi populi, ac Principatus author luctum facile à ſuis impetrauit, qui cariſſimi capitis deſiderium teſtaretur. Illud illuſtrius, & diuturnius popularis amoris in Principem documentum; ad Authoris ſui memoriam ab omni temporum iniuriâ vindicandam in hanc usq; diem Boëmi ſeſe Czechios nominant, & nomini gloriam ineſſe arbitrantur.

CROC-

CROCCVS
BOEMORVM DVX II.

TE ſceptro donat Virtus; non ſanguis in aulam;
Præcipitis Vulgi non leuis aura vehit.
Auſpiciis accede bonis. Te Principe Regnum
Creſcet, & in mores diſcet abire tuos.
Anne vides? Aurum iam lympha Boëmica voluit:
Illa monet, quæ te Principe ſecla fluent.

CZechio in Principatu Croccum virtutis ſuffragium verius, quam hominum voluntas ſubſtituit. Ex tincto Gentis authore Democratiam placuit Boëmis inſtituere. Sed frequentibus ſeditionibus diſcerpi Rempub: cum vidiſſent, didicerunt tenerum Regnum ex unius ingenio viuere debere, ut feliciter adoleſcat. Poterant hoc à natura didiciſſe, quæ rarò voluit diuturnam eſſe homini vitam, cui puero contigit diuerſo plurium fæminarum lacte nutriri. Ergo cùm uni Reſpub. committenda videretur, longæ conſultationis de eligendo Principe moras Crocci inclita virtus abrupit. Prudenti futurorū præuidendorum ſolertiâ apud rudem ea tempeſtate Populum aſſecutus fuerat Croccus, ut divino afflatus Numine crederetur. Ea conſtitutus apud ſuos in opinione nihil non tentauit feliciter. Moribus primum formauit, nouis deinde extructis Oppidis, atq; arcibus Principatum amplificauit. Optimum ſibi Principem gratulabantur Boëmi, cum primum in Boëmiæ fluminibus aurum repertum eſt. Res ceſſit in laudem Ducis: aurum ſub aureo Principe debuiſſe inueniri. Evulgauerat iam fama Crocci prudentiam, dignusq; Vir Imperio non modo à ſuis, ſed ab alienis etiam habebatur. Ad confirmandum Reipub: Statum apud Polonos fluctuantem vocatus eſt, & compoſuit feliciſſimè. Itaq; accepti beneficij monumentum extare Poloni volverunt, & quam eo tempore ad Viſtulam extruebant, Ciuitatem a Crocco Croccouiam nuncuparunt. Vixerat gloriæ ſatis, cùm communi ceſſit fato Vir prudentiſſimus. Tres reliquit filias Belam, Tectam, Libuſſam, divinandi arte inſtructas, eaq; animi ui, ut Libuſſa nâtu minima poſt Parentem Boëmiæ præeſſe potuerit. Virtus nulli præcluſa neminem ab Imperio, ne fæminam quidem, patitur excludi.

LIBVS-

LIBVSSA
BOEMORVM DVX III.

HEu quæ tempeſtas nauim diuerberat? Ira
  Libußam puppi pellere cæca parat?
Deſine plura furor: Non vir, non fæmina: Virtus
  Ipſa eſt, quam Regni flectere fræna decet.
Fæmineũ Huic nomen quisquam obiicit? Inclyta Virtus
  Adſit: Regno aptum fæmina nomen habet.

HÆc animi robore ſexus infirmitatem abundè compenſauit. Principatum divinandi arte adepta, prudentiâ retinuit. Verum hoc in adminiſtranda Repub: Principi difficillimum: Pauperum iura contra potentiores tueri; Hos enim vindicata miſerorũ iniuria armat in Principẽ. E Primoribus aliquis ab homine calamitoſo ad Libuſſæ tribunal vocatus, æquiſſimâ ſententiâ, cauſâ cecidit. Hinc orta tempeſtas gubernaculũ vigilantiſſimæ Heroinæ tentauit eripere. Factioſi hominis inſaniâ commoti Nobiles Solio Libuſſam deturbare decreverant. Iniquiſſimo facinori honeſtus præfigebatur titulus, fæminæ nomen, quod Principis Maieſtatem non caperet. Virorum conatum mulieris ingenium eluſit. Vnum ſeditioſis dedit: Virum in Regni partem recepit, ſed quem ipſa elegit; & ab agro ad thorum, ab aratro ad ſceptrum accerſiuit. Primiſlaus is fuit, cui coronam Libuſſa cum dedit, neſcio an maior fuerit, quàm cùm ſibi ipſi impetravit. Forte plus eſt Imperium dare, quàm accipere. Pacatis Nobilium animis juſſit Primiſlaum ſolo Principis nomine contentum eſſe, dum ipſa viveret, & liberalius in Reipub: bonum deinceps incubuit. Nouam Vrbem ad Moldauam, auguſtiſſimum pulcherrimi Regni caput, ædificauit, dixitq; Pragam. Civitate abſoluta Civium diſcrimina, & ordines condidit, excluſâ à publicis honoribus plebe. Meritò nobilitatem à plebe ſecernunt etiam honores, cum illam ab hac virtutis potius ſplendor, quàm antiquitatis tenebræ diſcriminant. Repub. conſtituta præſtantiſſima Mulier obijt Libi, in arce à ſe ædificata. Excedens reliquit exemplum, cuius imitatione & aliæ in Boëmiâ Mulieres crederent ab ſe quoq; poſſe cum laude Principatum obtineri. Sæpe maiora nobis, quàm poſſimus, dulci fraude pollicemur, & deſideriorum vaſtitate virium terminos excedimus.

PRIMI-

PRIMISLAVS. I.

BOEMORVM DVX IV.

EX argo ad ſolium dapitur; ne deſpice. Romæ
Sic Cincinnatos arua dedêre Duces.
Nec minor Huic virtus; ſeu priſca modeſtia morum,
Seu placeat cordis fortis in arma uigor.
Fortunam reuerenter habet, peregrinus in oſtro
Non tumet, & patitur, ſorte fauente, modum.
Non alius Regno melior; qui flectere ſeſe
Nouerit, hunc Regem iure vocare potes.

In agro

IN agro cum aratro degebat Primislaus, cùm miſsis à Libuſſa legatis, quibus àd Principatum vocabatur, ſine cunctatione aſſenſus eſt. Nemo ſe Regno indignum putat. Accuſat naturam aliquis, quòd ingenium naui regendæ idoneum negaverit: quòd parem regendis hominibus animum non dederit, nemo conqueritur. Regnandi cupido docuit nos naturæ adulari. Ea vultus animiq; conſtantia ad ſolium iuit Primislaus, qua nemo Paternam hæreditatem adiuit. Illud præſtantiſsimi hominis facinus præterire non licet. Cum ueſtem novus Dux mutaret, iuſsit uimineos, quibus ad eam diem uſus fuerat, calceos religioſè aſſervari; Frenum ſibi, ut fortunam reuerenter haberet; documentum ſucceſſoribus, ne ſuperbirent in ſolio, quod poſt agricolã occuparent. Hoc Duce primum à Boemis geſtum eſt bellum, et quidem inteſtinum, ut in ſuo diſcerent nocere. Vlaſta in Libuſſæ gynæceo educata, Herâ extinctâ, penes mulieres Principatum retinere armis conata eſt. Ergo lectiſsimas Matronas, Virginesq; ex prima nobilitate audaciſſimas, nouas Amazones, armat in uiros, ipſa, Oritiâ, aut Hippolyte fortior, ducit exercitum, et quà iuſtis prœliis uictâ, quà fraudibus oppreſſâ Boema iuventute, Puellis Boemiam vectigalem facit. Diſsimulavit hæc diu Primislaus, importunâ, quâ tenebatur ſuperſtitione: quaſi expectanda, non præuenienda eſſet dies, quam tollendo Puellarum Imperio fata præſcripſiſſent. Septimum agebant in iniuria annũ Amazones, cùm vindictam vel pudor, vel fata Primislao ſuaſerunt. Dolo primum, deinde aperto marte in Puellares cohortes invectus ad unam omnes internecione deleuit. Confecto bello, ferroq; iam minus neceſſario, argentifodinæ ſunt apertæ. Primislaus defenſum ferro Principatum argento exornavit.

NEZA-

NEZAMISLIVS
BOEMORVM DVX V.

O Patri abſimilem prolem? Hunc nec bellica Laurus
Ornat, nec placidum Pacis, Oliua, decus.
Otia mollis amat: Fortunæ hoc munere lætus,
Quòd vacuum curis pectus habere licet.
I nunc, et iacta Patres, Atauosq;: Nepotis
Non venit ad cenſum mens generoſa Patrum.

PRimiſlao ex Libuſſa tres fuere filij. Duos immaturum abſtulit funus: tertius Patri ſuperſtes Rem Boëmam quintus adminiſtrauit. Glorioſius quàm verius dictum eſt, Fortibus gigni tantum fortes. Virtus hæreditaria non eſt, nec Parentum fauore transfertur in filios. Naturam non accuſo, ſed non rarò deficit in filio, cum exceſſit in Patre. Primiſlaus, ingenio acri, & vegeto, planè ſtupidum reliquit filium Nezamiſlium. Principis inſignia vix induerat, & in illum Gurimenſis Dynaſta, de Principatu certaturus, arma movit. Nullam videbatur pacis conditionem non admiſſura Ducis inertia, cùm illatam legitimo Principi iniuriam Boëmi Proceres non ferentes, ultro opem, ac arma fluctuanti Principi obtulerunt. Ad Styrhovium commiſſum eſt prælium. Victoria ſtetit à Nezamiſlij milite, ipſo Gurimenſi capto; quem Princeps non paſſus inconſpectum venire, certaminis Duci pro arbitrio tradidit puniendum. Ille naſo, atq; auribus imminutum, miſerum exemplum, viuere coegit. Hæc belli fortuna Nezamiſlij mollitiem fovit. Armorum timore ſolutus ſoluit mores, ac voluptatibus liberius indulſit. Non ſemper populi ſtudia ſequuntur Principis ingenium. Voluptuoſum Nezamiſlij otium negotioſa populi quies damnavit. Pars Syluas in agros inſtruere: pars arces, ac oppida condere: Provinciam Pacis operibus omnes excolere. Boëmia ipſa ſibi ſatis eſt. Suo dives, unius ſalis beneficium alienis Regionibus debet. Nezamiſlio tamen regnante ad Slanam ſalſi fontes, nec ante, nec poſt illum Ducem Boëmis cogniti, eruperunt. Res in naturæ laudem ſalsè eſt à plebe traducta. In ſuſſum Principem cum dediſſet, damnum ſalſo fonte voluiſſe compenſare.

MNA-

MNATA
BOEMORVM DVX VI.

TVne urbes, aulamq; fugis? Te luſtra, feræq;,
　Et canis, & nemori retia ſparſa, trahunt?
Ingenium, luci natum, quid perdis in umbris?
　Linque, viros natus flectere, linque feras.
Nos miſeros; quibus eſt naturæ dona voluptas
　Perdere; præq; viris quêis placuere feræ.

Liberalior in Mnatam natura fuit, quàm in Nezamiſliũ Parentem: Ingenium Imperij capaciſſimum homini dedit; ſed ille maluit naturæ beneficium perdere, quàm excolere. Principatum vix adeptus Viſſegradenſi arci, totiq; Provinciæ, ſupremâ cum authoritate, VerſovicenſemDynaſtam præfecit. Ipſe, in ſuburbanam villam ſecedens, integrum triennium ferarum venatione tranſegit. Cætera omnia ſegnius irritant Ciuium animos, quàm priuatæ Regis voluptates, publica commoda inuertentes. Diuturnum Mnatæ ſeceſſum ægrius primùm ferre, deinde carpere populus cæpit. Pauperum cauſas negligi: homines ab Mnata feris poſt haberi. Populari ſeditioni ſemper inter Primores paratum habet Ducem ambitio. Verſovicenſis, cui jam ſecundus ſordebat in Regno locus, occaſione data, pergit tactos exulcerare animos: Mnatæ inertiam accuſat: longè aliam futuram Regni faciem, ſi ipſe in Principem placeat, pollicetur. Scelus à Præfecto, cum Ducis cæde, parabatur. Sed ille, opportunè à ſuis monitus, arcem improviſus intrat: Verſovicenſem vocat: dolum, ac periurium arguit: damnat: vel carnificis, vel propria manu perduellem iubet occumbere. Verſovicenſis & ſceleris conſcientia, & Ducis reverentia victus, ſtricto gladio, in ſemet carnificis officium occupavit. Mnata, defunctus periculo, Proceribus diligentiorem ſe in adminiſtranda deinceps Repub., nec facile abfuturum ab urbe pollicetur. Quæ metus extorquet, diuturna non ſunt. Vbi præteriti diſcriminis timor reſedit, iterum ad venationes ſeceſſum eſt, libuitq; iterum fortunam irritare. Adverſus experimenta audaces ſumus. Bella victi, naufragi maria repetimus. In eo ſeceſſu, peſtifera lue Mnata correptus extinguitur.

VOGE-

VOGENVS
BOEMORVM DVX VII.

Vix teneros ſuperas annos, & prælia tractas;
Patris & in ſolium ſtricta per arma venis.
Regna tibi inuadit Tutor. Quæ Regna periclis
Tuta rear, Tutor ſi quoq; Regna rapit?
Sed ne cede malis. Sceptrum ferro aſſere. Regni
Auſpicia hæc fuerint optima. Perde malos.

VOgenus Mnatâ genitus poſt Parentem regnat. Puer, in tutela Rohovitij Verſovicenſis relictus, tantum à Tutore Principatu non eſt exutus. Diutius, quàm publicum bonum pateretur, dum adoleſcit pupillus, Boëmiam rexerat Rohouitius, & tamen adulto jam Principi ſolium denegabat. Ultra ſua vota cupiditas humana excurrit. Cuius olim impudens fuerat votum, Regnum pro alio adminiſtrare, hic jam ſibi Regnum vindicabat. Itum eſt ad arma; & Vogenus ipſe ſua manu à perduelle pœnas exegiſſet, niſi Boëmi Proceres, à prælio adoleſcentem retrahentes, ad maiora tantam indolem reſeruandam cenſuiſſent. Vbi Principis copias vidit, receſſit cum ſuis in oppidum natura atq; arte munitum Rohovitius. Sed, longa attritus obſidione, eruptionem dum parat, hoſtiles manus incurrit, ſuiq; Principis in conſpectum adductus, unum precatus eſt; ne carnificis manu periret. Miſerum ambitionis votum. Cùm turpiter vixiſſe non pudeat, pudet inhoneſta morte ſcelerum pœnas luere. Imperatum eſt publica ex arbore ſuſpendium, ad quod ipſe ſibi laqueum inijceret. Res, domi compoſita, cæpit foris turbari. Hinc Miſnij, illinc Moravi Boëmiam aggrediuntur. Illos educto exercitu ad Albim prælio profligat Vogenus: Hos in Moraviam usq; Victor inſequitur: Lypniciam, & Butoviam Moravorum arces munitiſſimas diripit, ac incendit. Subinde pace domi, forisq; parta, cùm creſcenti Civium multitudini impar Praga videretur, Pomœrium Princeps profert, novoq; muro, ac foſſa urbem præcingit. Vogenum immortalitate digniſsimum omnes prædicabant, cum Reipub. ſtrenuè conſulentem acerba mors oppreſſit. Invidenda Mors eſt, cùm ex laudum culmine rapit, nec locum relinquit caſui, quem humana inconſtantia ſemper minatur.

VNESLA-

VNESLAVS
BOEMORVM DVX VIII.

VIrtutis monumentum ingens, ſine fratre Paterni
Noluit hic ſceptri ſolus habere decus.
Ergo iubet fratrem ſolio conſiſtere eodem:
Atq; pari, Regno ſubdere fræna, manu.
Quid non præſtat amor? ſi ſit concordia morum,
Regni etiam ſedes excipit una duos.

Hunc

HVnc humanitas, & clementia ſibi effinxerant. Boëmiam à Parente hæres cùm accepiſſet, in adminiſtrationis partem Vratiſlaum Fratrem accerſiuit, noluitq; ſolus regnare, cùm poſſet. Verus amor anguſtias non habet: et amor ſi velit, etiam Regnum capit duos. Tanta Fratrum concordia docuit cives à Principe non diſſentire. Vix unquam Boëmorum voluntates cum Principis ſtudijs ſic conſpirarunt; cum quemq; ab eo puderet diſcrepare, cui potior fuerat fraterna concordia, quàm ſuprema etiam in fratrem authoritas. Hoc Duce illatum Boëmis à Carolo Magno bellum refertur, victisq; tributum indictum, à quo Boëmos Otho primus Cæſar abſoluit. Eodem regnante, integros duos menſes, rapidiſſimi turbines Boëmiam exagitarunt: Agros proſtrata ſegete, ſyluas evulſis arboribus, urbes ædificijs deiectis funeſtarunt. Acceſſit miſeriæ cumulus, ex molarum ruinâ, panis penuria. Pijſſimus Dux ſubditorum populorum damna non gravius tulit, quàm ſublevavit liberalius. Molæ ex ærario reſtitutæ: ciuibus, ex eodem datâ pecuniâ, pro damni modo ſubuentum eſt. Itaq; Ciuium calamitas verſa eſt in gloriam Principis. Subinde, quod prodigii loco haberi poſſit, ſequutum eſt. Ducis in populum beneficia in ſimilem laudem naturam prouocarunt. Auri novæ fodinæ illuxerunt: Annonæ vilitas tanta ſecuta eſt, ut frumento emptores deeſſent in Boëmiâ. Externis uno, & altero obolo tantum tritici datum eſt, quantum equus non ferret. Vivere optimus Dux deſijt, cùm æternum illum cives optarent. Demortui deſiderium auxit improbitas ſucceſſoris.

CREVO-

CREVOMISLIVS
BOEMORVM DVX IX.

HVnc ira, Hunc feritas, Hunc inclementia morum,
Hunc auri turpem cæca libido notat.
Lætatur Populi damnis; Gentisq; ruinâ
Creſcere diuitias Principis, aſper amat.
O vanas hominum mentes? quæ lucra? cruentum,
Si premit, & lacerat ſubdita membra caput.

CRevomiſſius, à paterna Vneſlai virtute degener clementiam, Regum decus, proſcripſit ex aula. Iræ, quâ nulla peſtis humano generi pluris ſtetit, in Regni adminiſtratione tantum tribuit, quantum dediſſe ipſum met puderet, cum imperijs reſediſſet. Pronus in ſcelera cenſorem non tulit, maluitq; cæcus ruere, quàm à quopiam de ruina moneri. Annonæ caritas ſumma vexabat Boemiam. Culpam nemo non conferebat in Ducem, cuius inſana auri argentiq; cupido magnam agreſtium turbam, ab agrorum culturâ ad metalla eruenda, traduxerat. Vnus Horimirius inventus eſt, qui æquiſſimas populi querelas deferret ad Principem. Sub impio Principe pietas non exercetur impune. Illico à Duce immiſſa eſt foſſorum manus, qui Horimirij horrea incenderent. Nec ſtetit ſcelus. Eodem jubente Principe, ſuas foſſores incendunt officinas, & incendij reum Horimirium conſtituunt. Iuſſus cauſam dicere, judicum omnium ſuffragijs abſolutus, unius Crevomiſlij calculo damnatus eſt. Nemo alium difficilius abſoluit, quàm qui ſæpius meruit damnari. Quæ ſequuntur, neſcio, antiquitatis ne commenta ſint, an Magices, immundorum ſpirituum commercio inauſpicatæ, præſtigiæ? Ferunt Horimirium tam iniquâ ſententiâ damnatum, ab equo, quem moriturus, ultimùm ut aſcendere liceret, impetrauerat, neci ſubtractum fuiſſe. Ille enimvero Viſſegradenſi ex arce, correpto per aerem ſaltu, trans Moldauam, in ripa arci oppoſita inſidentem Horimirium, metu immunem, conſtituit. Addunt, antequam hæc fierent, ab equo monitum equitem, ut firmus caſum caueret. Innocentia, etiam in ſuppliciorum turpitudine decora, fabulis non indiget, aut præſtigijs, quibus à pænarum iniquitate eximatur.

NECLA-

NECLANVS
BOEMORVM DVX X.

AT tibi cor nimium trepidat, celsáq; potentis
Eſt animus Regis conditione minor.
Hinc te nemo timet, nec quiſquam diligit: audent
Hinc Proceres ſegni bella movere Duci.
Sume animos. Qui multa timet, populumq; veretur,
Hic cives tantum non iubet eſſe malos.

HVic animus infra Regiam celſitudinem deiectus fuit. Dum timet omnes, effecit, ut à nemine timeretur. Profeſſa Ducis ignauia primum omnium Vratiſlaum Patruum, Luſatiæ Principem, ad arma excitauit. Pauidis conſilia in incerto ſunt. Diu hæſit Neclanus, donec ſenſit, aut Principem fortem eſſe oportere, aut uti fortibus. Syderium habuit in aula virum rei bellicæ peritiſſimum, ipſiq; Duci tam corpore ſimilem, quàm diſſimilem animo. Hunc Ducis armis, ac inſignibus clàm indutum, & Principem agere, & belli munera obire iubet. Commiſſum in campo Thurſco prælium, Vratiſlao à Syderio confoſſo, perfectum eſt. Subinde Graſnitius, Gurimenſis Dynaſta, Moravorum auxilijs fretus, nouum Neclano timorem iniecit. Montanus, nobilis eques, Ducis authoritatem, Graſnitio occiſo, ſeruauit. Vltima hæc victoria præmium videri potuit facinoris, quo uno Principis dignitatem ſuſtinuit Neclanus. Prælio illo, quo Vratiſlaus cecidit, eius filius ſeptennis captus eſt. Dux, illatam à Parente iniuriam oblitus, filium Duringo, Vratiſlai perfamiliari, tradidit, pro dignitate educandum. Homo, qui ex ſcelere præmium quæreret, puerum non ità multò poſt obtruncat, caputq; Neclano inter epulas offert. Immanitate ſceleris victus, velut exanimis in menſam concidit Princeps: deinde ſibi redditus, ut aleres, inquit, non ut occideres, tradidi. Vilior apud te Sanguis regius fuit, quàm ſpes auri; At mihi vires confirmabas. Peſtifera vis eſt, quæ nocitura, nocendo paratur. Non tanti mihi eſt Regnum, ut pueri, ut innocentis, ut patruelis ſanguine infamis regnare velim. Aut præcipitio, aut laqueo finiatur perfidia, quam tot Vratiſlai in te collata beneficia non vicerũt. Non potuit honeſtius timoris maculam Neclanus eluere quàm turpiſſimi ſicarij ſanguine. Vltus eſt illius necem, à quo olim Paternæ cædis ultore poterat ſibi, ac Regno metuere.

HOSTI-

HOSTIVITIUS

BOEMORVM DVX XI.

HVnc vocat in campum Fratris furor improbus. Ardor
Regnandi Fratres mutua bella docet,
Sed bene conſulvit rebus Deus; ille triumphat,
Quem victi infratris vincere damna piget.
Diſcite magnanimas victoris Principis iras.
Cum victo proprium diuidit imperium.

HOſtiuitius demortui Parentis ſolium, ingenti Boëmorum ordinum plauſu conſcendit. Amore omnium munitum, unius Croſmilij Verſovicenſis odium exagitavit. Croſmilius ex ijs erat, qui fortunæ ſuæ indignantur: felicitatem, quam à virtute non ſperant, à ſcelere exigunt: Regna perturbant, vel ut miſeriam euadant, vel ne ſoli ſint miſeri. Hic ergo Miſtobogium Hoſtivitij fratrem, ſpe Principatus obtinendi facta, in Fratrem cæpit impellere. Ad Regna, & ſceptra ſua ſponte feruntur animi. Peſſimi conſiliarij verbis incenſus Miſtobogius fratrem ferro petijt, ut auro potiretur. Verum prælio ab eo victus, & tamen in Regni partem acceptus, ſenſit, quàm bono fratri iniuriam feciſſet. Redintegratus inter fratres erat amor, cùm Croſmilius, novas turbas moliri aggreſſus, Sucoſlaũ, Bilinæ præfectũ, in Ducem commovit. Quidã in hoc nati videntur, ut quieſcant ipſi nuñquã, quietem alijs ſemper invideant. Creſſi militaris hominis virtute Sucoſlaus in prælio captus eſt, & à militibus, etiam renuente Principe, membratim diſcerptus. Poſt hæc, quietâ jam ab inteſtinis rumoribus Boëmiâ, Miſtobogius, ſola latius regnandi cupiditate tactus, in Suatoplucũ Morauorum Regem, Chriſtianis tunc primùm initiatum ſacris, arma convertit. Hoſtiuitius Fraternum ſcelus ægrè tulit, nihilq; non tentauit, ut ab iniquiſſimis armis fratrem abſterreret. Profligatis ſemel, ac iterum Morauis exultabat Miſtobogius, cum illatam Suatopluco iniuriam, ulciſcente Numine, à Dæmone ſuffocatus interijt. Innocentiam rarò aliquis laceſſivit impune. Sub id temporis Iuanes, ſanctimoniæ famâ illuſtris, Boemiam ingreſſus deſerta Hercyniæ antra illuſtrauit.

BORI-

BORIVORIUS
BOEMORVM DVX XII.

PRiſcum pone nefas luſtrali in fonte: ſerenam
Cerne diem Princeps: indue mente Deum.
Hactenus in tenebris, In te ſed triſtis Erinnys
Tela jubet cives ferre cruenta tuos.
Te Regno exturbant, Vt ſcandas ſydera, ab ipſo
Imperij ſolio, Dux, cecidiſſe bonum eſt.

Hoc

HOc Duce, puriſſimum Chriſtianæ Religionis lumen Boemis illuxit. Ad Suatoplucum, fœderis confirmandi ſtudio, in Morauiā ſe contulerat Borivorius; cùm nouā in amico Rege pietatem miratus, & Methodij, Sanctiſſimi Antiſtitis, oratione eruditus, ab idolis ad Christiana ſacra confugit. Luſtrali fonte expiatus Boemiam repetijt, ut in pulcherrimæ Religionis amorem, ſubditorum ſibi populorum animos alliceret. Non tam bene cum rebus humanis agitur, ut meliora pluribus placeant. Boemi, ob noua ſuſcepta ſacra, quem ſuauius amare debuiſſent, odiſſe ceperunt acerbe. Quare populari furori Dux optimus cedere coactus eſt, & in Morauiam ad Suatoplucum, poſt facinus præſtantiſſimum exul, ſe recepit. Subinde Principis abſentiā abuſi Boemi à legitimo Duce Principatum in Stoymirum, Sucoslai Bilinenſis olim præfecti, fratrem exulem trāsferre auſi ſunt. Crimen ferro, flammisq; dignum videbatur; et vero Suatoplucus arma vindex parabat. Verú Boriuorius maluit à tempore animorum ſanitatem expectare, quàm exigere à ferro. Decimo, poſt Ducis exilium, menſe ſubijt Boemorum animos pudor. Principis in Boemiam reditu factum eſt, ut civiū pleriq; ſaperent. Ergo Chriſtiana ſacra, ſecundo tandem Numine añō ſalutis DC.C.C.L.X.X.X. ſuſcepit Boemia. Neſcio quid hoc rei ſit? Quoties Numini concilianda fuit Boemia, grauiſſimè prius in Principem peccauit. Ex dæmonum aris, ad Numinis cultum traducenda Borivorium Regno eiecit: Stoymirum alieno ſolio donauit. Veræ reſtituenda, poſt Hereſim, Religioni Ferdinando II. abrogare Regnum, Friderico dare conata eſt. An ut felicius adhibeantur remedia, neceſſe eſt totam prius vim morbi effundi, & augeri vulnus expedit aliquando, ut maior pateat medicinæ locus? Propè eſt, ut dixerim: nunquam ſalubrius homines ſapere, quàm poſt errorem. Excitabat Deo templa Borivorius: fundabat erudiendæ latinis litteris, ad eam diē Boemiæ incognitis, juventuti gymnaſia; cùm factā per ſeditioſos quosdam animorum converſione, Plebem novum ſcelus, odio Religionis veriùs, quàm Regis, meditari præſenſit. Ergo, ne novo crimine cives adſtringerentur, Dux ſponte depoſitam coronam Spitigneo filio impoſuit. Hoc eſt Regnum: nolle regnare, cum poſſis.

SPITI-

SPITIGNEUS I.
BOEMORVM DVX XIII.

QVò Te diverſum iuvenilis proripit ardor?
Quo Pater inceſſit tramite, carpe viam.
Icarus, à Patris dum tramite deuius errat,
Concidit. In caſum te rapit iſtud iter.
Vos ſuperi meliora. Tamen diſcrimina vicit.
Quàm fuit, infelix, proximus, ut rueret?

SPitigneus, ab optimo Parente adhuc vivo Principatu donatus, primò quidem haud indignum ſe tanto Patre probauit. Verum, annis auctus, vitijs vix non effecit, ut muneris Parentem poeniteret. Ergo principia eius Imperij moderata, ac pia: religionem Chriſtianam fouere: templa erigere: DEVM vereri: Ciues amare. Dethonio, ac Mirſo, Chriſtianis hominibus, quos à Boriuorio, grauioribus in rebus, à conſilijs acceperat, addictiſſimus omnia ad unius virtutis honeſtatem deſtinabat. Si quæ ætas, adoleſcentia miſera eſt. Contemptrix alieni conſilij, inops ſui, nec alijs parêre vult, nec ipſa ſibi novit imperare. Animum, qui per pueritiam alieni quaſi iuris fuit, illico in libertatem non vendicare, aut ignauiam putat, aut amentiam. Cum adoleſceret igitur Spitigneus, ægrius Conſiliarios ferre cœpit, rarius illos audire, multa hoc ipſo negligere, quòd ab illis laudabantur. Hoc etiam vitio humana laborat ambitio. Odit quædam, non quia ipſa diſpliceant, ſed quia illorum authores faſtidit. Occupauit & alius Principis mentē error: Religione ad Regni tutelam placuit abuti. Chriſtianos ſpe lactabat, & à Chriſtiano Duce multa expectare iubebat; Ethnicos interim, ne Religio diuerſa à Rege ſeiungeret, publicis collatis muneribus, devinciebat. In utramq; partem factionum claudicare, nulli unquam profuit: Religione abuti, eſt iram Numinis provocare. Spitigneum, ſic aberrantem, in viam retrahere, grauioribus verbis, conati ſunt Borivorius, & Ludmilla, Sanctiſſimi Parentes. Tardius redeuntem mors properare coegit. Octaua, ab ea die, qua ſaluberrima Parentum monita viſus eſt negligere, Pragæ, non tamen ſine facinorum ſuorum deteſtatione, extinctus eſt. Primus ex Boëmorum Principibus, Chriſtiano ritu, ſepulchro illatus eſt, in Aede Tainenſi, à Ludmilla, Virgini Matri, dicata.

VRATI-

VRATISLAUS I.
BOEMORVM DVX XIV.

EX votis tibi multa fluunt. Te Principe regnat
Candida, cum purâ Relligione, Fides.
Gaudia ſed turbat veſanæ Coniugis ira,
Et dolus, & veris mens inimica ſacris.
Vivitur hac lege. Eſt nulla hic ſincera voluptas.
Quæ dulci paſcit nectare, pungit apis.

EXceſſerat è vivis Spitigneus, cùm ſupplices ad Borivorium ſe contulerunt Boemi, Regnoq; reſtituere conati ſunt. Verum, qui ſemel ex naufragio emerſerat, adduci non potuit, ut in mare regrederetur. Habent hoc, quæ ſplendida habentur verius, quàm ſint; antequam poſſidentur, deſiderium: Semel poſſeſſa, excitant faſtidium ſui. Spitigneo igitur Borivorius Vratiſlaum natu minorem Principem ſubſtituit. Hic nihil omiſit, quo optimis Principibus poſſet æquari. Mirâ erga Parentes obſervantiâ, illorum de Reipub: , Chriſtianæq; Religionis augmento, ſententiam venabatur ſolerter, & diligentius exequebatur. Tantam Principis probitatem perpetua ferè Pax comitata eſt. Semel ab Hungaris turbata, Vratiſlai virtute citó rediјt ad ſerenitatem. Hoſtem enim vagum, & ex occaſionibus aſſilientem, Boemo milite, Dux inſecutus ante pugnam arma ponere, & fœderis conditiones ſubire coegit. Pulcherrimè cætera Vratiſlao cum fluerent, debuit à deplorato Vxoris ingenio admoneri conditionis humanæ, cui voluptas ſic permittitur, ut nunquam ſine dolore. Drahomira Lucenſis Dynaſtæ filia, ut in Boemorum Principum domum, matrimonio veniret, amplectendæ Chriſtianæ Religionis ſpem fecerat certiſſimam. Vratislao nupta, fraude muliebri, fidem eluſit. Grauiſſimo rei Boemæ incommodo, & optimi coniugis dolore non modo Chriſtiana ſacra reſpuit, ſed etiam opprimere conata eſt. Ex illa Venceslaus, & Boleslaus Vratislao nati ſunt. Illum Ludmilla Auia inſtituit, hunc Drahomira Mater. Ille Auiæ, hic Matris mores retulit; ut conſtaret, quid in animorum formatione puerilis valeat educatio: Hæc Pragæ dum aguntur, Romæ, felici exitu vitam clauſêre Methodius, ac Cyrillus, Boemorum, ac Morauorum Apoſtoli. Vratislaus beneficiorum memor, æternæ illorum memoriæ ædem, Boleslauiæ, dicauit. Ipſe ſic vivere deſiјt, ut vixit.

VENCE-

VENCESLAVS I.
MARTYR
BOEMORVM DVX XV.

TE matris iubet ira mori: Te dextera Fratris
Conficit. A cunctis iam timuiſſe licet.
Nulla homini parcit volucris, non beſtia: terra,
Vnda, aer, ignis, ſydera ſæpe nocent.
Si Genetrix odit Natum, ſi funera Fratris
Frater amat; nullo nomine tutus homo eſt.

Venceslaus, quo nullum illuſtrius Chriſtianæ pietatis exemplum edidit Boemia, immaturus Regno à Patre relictus eſt. Dum adoleſcit, Draomira Mater Boemiam rexit, & crudelitatis artes omnes in Chriſtianos exercuit. Fæmina ſiue amat, ſiue odit, modum non habet. Adulto Duce, ceſſit ex aula Furia illa; neq; enim fas erat improbitatem eodem, cum innocentia, ſolio conſidere. Venceslaus Regni felicitaté in probitate Ciuium poſitam eſſe ratus; Chriſtianæ pietatis officijs omnibus, aggreſus eſt populos, in virtutis amoré, prouocare. Principis in Cælites ſtudia, ampliſſimis in Principem beneficijs rependit Deus. Sæpe cælo delapſas beatas mentes juſſit Venceslao præſto eſſe, & Ducis optimi lateri, veluti ſtipatores, adhærere. Illud neſcio, an illuſtrius. Radislaus, Gurimeſis Dynaſta, in Venceslaum arma moverat. Cum ſine militum clade, Ducum provocatione decerni poſſe viſum eſſet, iuerant in arenam Duces. Erant ſub ictu; & repente, factâ cælitus voce, triumphus Venceslao decretus eſt, juſſusq; Radislaus ad illius genua ſupplex accidere. In tanta, quam cælum ipſum ſtruebat, felicitate vix aliàs maioris moderationis exemplo humana ambitio damnata legitur. Otho Auguſtus Regium nomen, ac diadema, publico Principum in conventu, Vormatiæ habito, Duci ſponte obtulit. Regiam dignitatem pertinacius reiecit Venceslaus, quàm obtulerit Auguſtus. Fortè debuit ab Auguſto aurum nolle, qui laurum expectabat à Deo. Pijſſimo ſub Principe, ea in Boemorum animis incrementa fecerat Fides, quæ Draomiræ ſuperſtitio diutius non ferret. Ergo inſaniſſima Mater, ut Chriſtianam religionem deijciat, columen illius, Venceslaum filium tollere decernit. Vt numeros omnes ſcelus habeat, ſpe Regni obtinendi factâ, Boleslaum armat in Fratrem. Ne præ cęteris innocens videretur, etiam Boema Regia tulit tragici ſceleris exemplum. Frater, jubente matre, ante aras ſupplicem, Fratrem peremit. Sanctiſſimus Martyr, virtutum, ac miraculorum famâ illuſtris, Cælitibus adſcriptus eſt. Parricidas varium ſupplicium excepit.

BOLESLA-

BOLESLAUS I.
SÆVVS
BOEMORVM DVX XVI.

TE matris perdunt mores: age: deſere matrem.
Sæpe, etiam matrem deſeruiſſe, pium eſt.
Illa quidem ſcelerum perſoluet vindice pœnas
Numine; Ab æthera iam fremit arce furor.
Tu ne quære malum. Pete littora: flabra minantur.
Hoc Cælo quiſquis nauigat, ille perit.

Bole-

Boleslaus, eius nominis primus, quàm turpis initio dominatus, tam clarus exitu fuit. Inter Principatus rudimenta, ex Drahomiræ ſæuitiâ, multa geſſit. Quoscunque occiſo Fratri impenſius ſtuduiſſe coguovit, è vivis ſuſtulit: interfectorum cadavera feris prædam obiecit: Sacerdotibus exilium, ſi perſiſterent, necem indixit: in Chriſtianum nomen Chriſtianus ipſe, eo impetu, deſævijt, quo ſæuijſſe transfugam puderet. His artibus Sæui cognomen adeptus eſt. Tentabat atrociora; ſed manifeſta Numinis in Drahomiram animaduertentis ira, ferociam infregit. In Chriſtianorum funeribus, auidiſſima cruoris fæmina ſibi placebat; cùm repentino terræ hiatu abſorpta eſt. Acceſſit & aliud, quo potuit à flagitijs Boleslaus auocari. Senſit ſuis ſceleribus ſe effeciſſe, ut dignum cenſeretur caput, in quod mucrones, æquitatis vindices, proximi Principes acuerent. Otho quidem Cæſar illatam Sanctiſſimo Duci Venceslao necem, parricidæ ſanguine, ſe vindicaturũ, motis armis, minabatur. In felicitate ſapere rarum eſt. Crocodillum humanus animus imitatur. In aquis hebetes, illis deſtitutus acerrimos habet oculos. Ergo, ubi ſe à cælitibus æquè, ac mortalibus deſtitui ſenſit Boleslaus, ſapere cæpit, & retracto gradu, novis pietatis officijs, antiqua damnauit ſcelera. Chriſtianam Religionem quàm crudeliter afflixerat, tam ardenter erexit, nec adduci potuit, ut prius Miecislao primo, Polonorum Duci, Dambroucam filiam matrimonio iungeret, quàm luſtrali fonte expiatus Chriſtiana ille ſacra in Poloniam induceret. Deo reconciliatus ſecundo prælio Hungaros primùm, deinde Morauos profligavit. Septimo, et trigeſimo, à coronâ acceptâ, anno extinctus eſt; hoc felix, quòd in portu occubuit, cum vixiſſet in freto.

BOLE-

BOLESLAVS II.
PIVS
BOEMORVM DVX XVII.

HVnc Pietas ornat titulis. Virtutibus aptâ,
Hunc gaudet civis dicere, voce, Pium.
Rarus honor. Fortes è Regibus aula recenſet
Multos; ſed paucos nuncupat aula Pios.

AB eximia Pietate Hic Pij cognomen accepit. Boleſlai Patris mores, ſed illos poſteriores, quibus ſenectutem cohoneſtauit, vitâ totâ retulit. Natu minor cùm eſſet, Principatum geſſit, quia Strachiquas, maior natu, ſacris inter Monachos maluerat initiari quàm regnare; dignus poſterorum memoriâ, ſi ſtetiſſet in virtutis gradu. Turpius cadit, qui honeſtius ſtetit. Qui Regnum potuerat contemnere, auſus eſt Epiſcopatum ambire. Ante aras, ſolemni ritu, dum inauguratur, à dæmone conciſus perijt, miſerum ambitionis exemplum. Boleſlaûs coronâ potitus, nihil habuit antiquius, quàm rem Chriſtianam promovere. Itaq; multis erectis templis, à Ioanne IX., ſummo orbis Pontifice Epiſcopum, qui ſummâ cum authoritate in Boemia ſacris præeſſet, miſſis Romam legatis, obtinuit. Detmarus is fuit, natione Saxo, vir omni virtutum flore conſpicuus. Interea Verſovicenſes, familia perpetuò Ducibus infenſa, quas domi non ſperabant, ex Polonia turbas in Boemiam advocarunt. Bellum caro ſtetit Polonorum Duci, Boleſlao Acri. Qui aliena venerat direpturus, ſua non defendit. Vaſtatâ Poloniâ Cracouiam Boemi occuparunt. Nusquam minus quàm in Bello eventus reſpondent. Boleſlai etiam tempora Adalbertus Secundus Pragæ Antiſtes illuſtravit. Hic Chriſtianam pietatem tardius, quàm cupit, à Boemis admitti dum dolet, ad Prutenos ſe confert, ubi Martyrij lauream aſſequitur. Hoc virtus habet magnificum: omnibus prodeſſe vult: prohibita cæteris prodeſſe, habenti ſemper prodeſt.

BOLE-

BOLESLAUS III.
CÆCVS
BOEMORVM DVX XVIII.

AVri dirus amor tibi mentem excæcat: ab imâ,
Eruit infeſtus lumina, fronte, dolus.
Tandem animo cæcus, cæcus quoq; corpore, ſceptrum
Deſeris, et Natum flectere Regna iubes.
Hoc bene; nam Regni curæ neq; ſufficit Argus;
Et centum Regis lumina, multa latent.

BOleſlaus III. cui alienum crimen Cæci nomen effecit. Cracoviam, quam Patris virtus Boemiæ adiecerat, ſuâ avaritiâ amiſit. A Tribuno, quem tuendæ Civitati Parens præfecerat, ſæpe monitus, ut præſidiarium novum militem, veterano extincto, ſubmitteret, maluit pecuniæ parcere, quàm famæ. Non latuerunt hæc Polonum, intentum in occaſionem omnem recuperandi Cracoviã. Ergo validâ juvenum manu immiſsâ ad deditionem Tribunum compulit, totâq; Poloniâ, ac Sileſiâ Boemos abegit. Neſcio an non hoc in Principe peſſimum ſit: affectus nec regere poſſe, nec abſcõdere. In alienam poteſtatem venêre pleriq;, qui in ſuâ non fuerunt: & multi capti ſunt, quia, quo capi poſſent, obſtenderunt. Tam profeſſa avaritia non modo Civitatibus, ſed ipſis oculis Boleslaum privavit. Redactâ in Poloni poteſtatem Cracoviâ, Boemi ſuum Principem ad arma Polono inferenda coegerunt. Agebant ſatius Boemo nomini fuiſſe, nunquam Cracoviam capere, quàm captam ſic amittere: præteritis laboribus dedecus emptum videri. Poſuerat iam in Sileſia caſtra Boleſlaus, cum Polonus, qui Boemi Ducis ingenium noverat, legatos mittit, qui ſignificent male in militem tantam pecuniæ vim inſumi: facile poſſe inter utrumq; Principem controverſiam componi. Veniret modo Boemus Cracoviam, & hoſpitij ſanctitate fœdus auſpicaretur. Spes omnis credula eſt, & vehemens amor nil non ſpondet ſibi. Itaq; dimiſſo exercitu, Proceribus aliquot comitantibus, Cracoviam iuit. Ibi hoſpitales inter epulas captus, & admotâ oculis ignitâ laminâ exoculatus refertur. Subinde in Boemiam rediens, male defenſo, ſponte deceſſit Principatu, quem Hiaromirio filio dedit. Non deſunt, qui Cochani Verſouicenſis dolo Boemum inductum dicant, ut Polono ſe crederet, & Polonum, Boemo fidem ne præſtaret. Non ſemel accidit, ut unius Conſiliarij fraus pluribus ſimul Principibus illuderet.

HIARO-

HIAROMIRIVS
BOEMORVM DVX XIX.

HIc iam tranquillo ſit naufragus æquore. Victrix,
Cùm iam fregiſſet flamina, cimba perit,
Fratris ope, infeſtos Regno devicerat hoſtes;
Cùm cecidit Fratris fraudibus è ſolio.
Crede, age, iam facilis Fortunæ Vitrea ſors eſt,
Cùm placet, & ſtringis, frangitur in manibus.

Hiaromirius à domeſticis, exteriſq; exagitatus, à Fratre graviora, quàm à cæteris paſſus eſt. Principatum vix inierat, cùm Cochani Verſovícenſis fraude circumuentus eſt. Per ſpeciem venationis in ſylvam adductus, Verſovicenſium ſagittis exponitur. Non ſemper in ſcelere felix eſt dolus. D. Ioannis Baptiſtæ ope implorata illæſus Princeps evaſit. Ex Verſovicenſibus tredecim à Venatoribus in tumultu capti, ſecuri percuſſi ſunt. Hoc defunctum periculo aliud Principem excepit. Ipſo tumultus initio Cochanus euaſit, & extincto, ut ipſe rebatur, Principe, Polonum in Boemiam properare coegit. Adfuit hic cum exercitu, nec quia Principem vivere deinde cognovit, receſſit; verum vaſtatis agris Pragam cæpit, ipſumq; Ducem in Viſſegradenſi arce obſedit. In ancipiti res erat, cum Vdalricus, Hiaromirij frater è cuſtodia, quâ Cochani fraude, apud Henricum Cæſarem detinebatur, elapſus in Boemiam venit. Nunquam improbæ ſpei, quod datur, ſatis eſt: nec quiſquam ſatis ſuo pretio ſe æſtimatum putat. Cochanus minora meritis præmia ſe à Polono accepiſſe querebatur. Itaq; novâ ſpe excitatus, ut perfidia perfrictæ frontis eſt, ad Vdalricum aduolat: Pragam ſine prælio pollicetur, niſi præterita obliuiſci Principem pigeat. Verum hoc hominis factum fide non caruit, prodiditq; Principi Pragam. Fugato Polono, tempeſtati ſe ſubtractum Hiaromirius arbitrabatur. Sed Regnum eam, quam mare, habet conſtantiam: momento, & à quo minus reris, evertitur. Poſt victoriam convenerat inter fratres, ut ſimul regnarent. Ea concordia, ſeditioſo homini, Cochano non placuit. Boleslai ſæui exemplo, ut ſolus, extincto fratre, Vdalricus regnare velit, perſuadet. Ad noſtra ſcelera abutimur alienis flagitijs, imitatio alienæ culpæ non facit innocentem. Vdalricus minus aliquid auſus, quàm Boleslaus, Hiaromirium luminibus orbare ſat habuit, regnoq; exutum Boemiæ, in ordinem redegit.

VDAL-

VDALRICVS I.
BOEMORVM DVX XX.

VT regnes, oculos miti rapis improbe Fratri;
Emptaq; fraterno ſanguine ſceptra placent.
Sed poſt hæc facti crudelem pænitet; Ipſa
Sceptra horres; Regnum nec ſine Fratre placet.
Sic eſt. Quam genuit crimen, miſeranda voluptas
Vertitur in pænas inſidioſa graves.

Vdal-

V Dalricus Principatum male partum non male adminiſtravit. Adhuc recentibus odij in Fratrem facibus æſtuans, minus decoras amoris in Virginem flammas concepit. Beatricem, ruſtici hominis filiam, deperijt, duxitq; in uxorem, meliore eventu, quàm conſilio. Illa enim ſuauiſſima morum maieſtate matronas quasq; ſupergreſſa, docuit à virtute nobiles fieri, non quæri. Cæterùm, poſtquã emarcuit voluptas illa ex Regno, Fratris ruinâ acquiſito, ſibi ipſe diſplicere, atq; odio eſſe cæpit. Ergo per Helicardum, Pragæ Epiſcopum, Fratri reconciliari petijt, et obtinuit, raro fraternæ charitatis exemplo. Poſt hæc amore inter Fratres certatum eſt; & Vdalricus quidem ſolio excedere parabat, ſed Hiaromirius Fratrem in Principatu ſocium amauit. Interea adoleuit Bretislaus, Vdalrici filius, qui ob præſtantiſſimam indolem, & Patrui, et Patris amore dignus habitus eſt. Itaq; ex utriusq; voluntate, Marchionis titulo, regendam ſuſcepit Moraviam, quæ ab Arnulpho Cæſare, ſuo ſpoliata Rege, jam pridem volens Jubensq; in Boemorum Ducum poteſtatem conceſſerat. Triumphis celebrabatur Bretiſlaus, cum Pater febri extinctus eſt. Nullum habuit Boemia ſpectaculum illuſtrius Vdalrici funere, quod Hiaromiri s charitas illuſtravit. Stetit hic exoculatus ad Fratris cadauer, manumq; in illud cùm extendiſſet, inquit. Sine, Vdalrice, ultimùm te tangã, quem videre non poſſum. Nunquam gravior oculorum jactura mihi viſa eſt, quàm hodie. Tuum funus exequor ſine lacrimis. Quamquam, qui per oculos nequit erumpere, gravius cor premit dolor. Carior mihi oculis fuiſti, dum oculos habui: poſtquam voluiſti me oculis carere, corde cariorem habere cæpi. Tuum imperium, vel Verſovicenſium potius flagitium, oculos mihi eripuit. Corde me, ſponte mea, privavi: volui eſſe tuum, ac æternùm hoc volo. Poſt hæc in extincti Fratris amplexum corruit. Attonitis amoris eo ſpectaculo cæteris, tandem ſurrexit, juſſitq; Bretiſlaum Nepotem ſequi. Ad ſolium cum veniſſet. Conſcende, inquit, ſolium Bretiſlae, ex quo ego decedo. Meliore fortuna regna, quàm ego, quàm Pater tuus. Sic Ducis depoſitis inſignibus, à fratris funere mæſtiſſimus, publico deinceps caruit.

BRE-

BRETISLAUS I.

BOEMORVM DVX XXI.

BRetiſlae, tegit tibi victrix tempora laurus,
Illa eadem, mitis, tempora, Oliua tegit.
Si fera bella vocant, Vrbes ferro obruis. Vrbes
Legibus exornas, ſi fera bella ſilent.
Idem Aequus, fortisq;, unus tu munera præſtas,
Quæ Numa, quæ frater præſtitit ante Remi.

BRetiſlaus, æquè belli, ac pacis artibus clarus adoleſcens, ætatis vitio, Iuditham Othonis III. Cæſaris filiam rapuit, duxitque in uxorem. Facinoris indignitatem, poſito in Boemia Imperij ſolio, vindicaturum ſe, ſolenni Sacramento, ſpopondit Henricus II. Auguſtus. Nec tacuit Bretiſlaus; facinus ſe defenſurum incenſâ Germaniâ iure iurando aſſeruit. Iam motis ſignis concurrebant acies, cùm Iuditha victo malis muliebri pudore, inter arma irrupit, infeſtasque acies diremit, & Ducum Sacramentum, pulcherrimo commento, vel implevit, vel eluſit. Cæſarem (ut verbis religio ſtaret) amicum, ac hoſpitem Boleslaviæ, in Boemiæ centro, conſidere: Bretiſlaum Cæſaris amicitiâ lætum, feſtivos veluti ad ignes, dato agreſtibus pretio, aliquot in Germania pagos incendere voluit. Poſthæc Henrico in Hungaros pugnanti cum milite adfuit Bretiſlaus, & re bene geſta, ex Hungaricis manubijs, Gradenſe in Moravia Monaſterium erexit. Confecto hoc bello pacem, ac quietem Boemis triennalem permiſit, quo tempore ſaluberrimas Reipub. leges tulit. Triennali otio exacto, ne bellicoſo populo diuturnior quies noceret, iterum delectum habuit, & Polono, veteres injurias, orbatumque oculis Boleslaum III. ulturus, bellum indixit. Non totâ æſtate tranſactâ Sileſiam, ac Poloniam populatus, præſtantiſſimas quatuor Vrbes, Vratislaviam, Cracoviam, Geſnam, Poſnaniam cæpit, ac diripuit. Victoriæ gaudium Rom. Pont: Cæſaris, & Caſimiri, Polonorum Regis, ira turbavit. Pontifex direpta, ac violata Sacra: Cæſar turbatam pacem: Caſimirus vaſtatum regnum querebatur. Pontificem, ex Polonicis Manubijs erecto templo, & Sacerdotum Collegio fundato, placauit: Cæſaris amicitiam certis conditionibus redemit: Caſimiro Civitates reſtituit, tributo tamen indicto. Extinctum luxerunt pupilli, & viduæ.

SPITI-

SPITIGNEUS II.

BOEMORVM DVX XXII.

HEù quæ funeſti primordia turpia Regni,
Et civi, & matri, et fratribus aſper agis?
Si coniurarent cum primis ultima; ſceptrum
Quæ ſic tractaſſet, dextra Neronis erat.
Extremis ſed prima aufers. Hæc pulchra litura eſt;
Virtutem ſceleri nam bona ſubſtituit.

SPitigneus Bretislai filius, varius vitijs, ac virtutibus, reprehenſibilis initio, laudabilis ad extremum fuit. Adminiſtrationem Reipublicæ ab inhumanitate exorſus, Germanos omnes ex Boemia proſcripſit. Ne deeſſet impietas, ne Matrem quidem, aut ſacras Deo Virgines excepit. Aegrè tulêre facinus hoc Moravi: ſed non impunè; trecentos ex prima nobilitate carcere damnavit. Vitia manu ſe invicem trahunt, & facilè ſequuntur. Crudelitati appoſuit latius regnandi libidinem. Ergo Parentis acta reſcindere, Fratres Morauiâ exuere decrevit. Ita Boema res integra ad unum devoluta eſt. In præcipitia curſus hic Principem ducebat. Cùm Severus Pragenſis Epiſcopus oppoſuit ſe obijcem ruenti. Mortalibus cæleſtes acceſſere minæ. A S. Vito monitus eſt, ut ab injuria deſiſteret, quam Numinis ira ulciſci parabat. Ex hoc conſecuta mira rerum mutatio. Sua ipſe Princeps acta reſcidit: Fratribus Morauiam reſtituit: Morauos captivos dimiſit: æquiſſimos viros ad jus dicendum elegit, quos noluit ultra triduum pupillorum, aut viduarum cauſas ampliare. Decretum ſuo exemplo firmauit. Cum ex Ciuitate aliquando egrederetur, obuiæ mulieri roganti, ut ſe audiret, ex equo confeſtim diſſiliens, in ipſa Ciuitatis porta, integras duas horas, aures dedit. Illud etiam poſterorum imitatione dignū non prætcribo. Epulis cum accumberet, ne diſſolveretur animus, eorum, qui ante ſe in Boemia regnaſſent, acta legi voluit, & ſic ad Reipub. moderationem erudiri. Sexennium in Principatu egerat, cum obijt, Ducumq; Boemornm ordinem clauſit. Adminiſtrata à Ducibus eſt Boemia annos, à Gente condita, ferè quinquaginta ſupra quadringentos; inde Reges, ac Interreges rerum potiti ſunt.

VRATI-

VRATISLAVS II.

BOEMORVM REX I.

CZechius Auguſti poſuit fundamina Regni;
Hic apicem Regno, Regia ſerta, locat.
Confer utrumq; virum generoſa Boemia. Multum eſt,
In te, quod Princeps fudit uterq;, decus.
In quam Regnares Gentem tibi condidit ille;
Sed quo regnares ius dedit iſte tibi.
Pace tua dictum, Gentis Pater optime. Plus eſt,
Ius Règni, Regno quàm genuiſſe viros.

Primus

PRimus hic Boemorum Principatum Regiâ coronâ illuſtravit. Henricus IV. Cæſar, Moguntinis comitijs, vel merito eo honore Vratislai virtutem exornandam, vel ſplendido eo beneficio magni Principis potentiam ſibi conciliandam exiſtimavit. Itaq; à Gilberto, Trevirorum Antiſtite, Vratislaus cum Cõniuge, fundatæ ſalutis anno M. LXXXVI. XVII. Kal: Iulij Pragæ in Regem coronatur. Neminem eò fortuna prouexit, ubi non poſſet illi minari. Pulchrè ſecum agi Vratislaus crediderat, novis honoribus auctus. Sed coronam ſecutum eſt bellum & deplorandum ipſum, & deplorandi belli origo. In Gerardum, & Conradum Fratres ducendus fuit miles: & ille quidem febri extinctus arma non vidit; Hic verò, Brunæ obſeſſus, Vratislai gratiam Vxoris lachrymis redemit. Cæterum Conradum Rex dum oppugnat, incautus Bretislaum filium hoſtem ſibi fecit. Deſiderius ex aulicis Regi cariſſimus coram Patre ſalsè Bretiſlaum perſtrinxit. Rex riſum non tenuit, quò ſalſum verbum approbaſſe viſus eſt. Hinc in Deſiderium, ac Parentem Iuvenis exarſit. Hoc etiam ad noſtras pertinet miſerias. Riſu lædimur, & quidem acerbiùs, quàm convicio. Itaq; Deſiderium per ſicarios interemit: Regem armis laceſſiuit Bretiſlaus. Pugna quidem commiſſa non eſt, Conrado prohibente; ſed admiſſum eſt ſcelus, quando tam propè ad parricidium filius acceſſit. Poſt hæc reconciliari Patri potuit Filius, ſed maluit ad Ladiſlaum Hungarorum Regem contumax ſecedere. Rex ſeptimo, ab adepta corona, anno moriens, ſubſtituto Conrado fratre, filium excluſit à Regno, cui ab feroci illius ingenio timebat, Reipub. quàm filij amantior. Illatus eſt ſepulchro in Viſſegradenſi æde, Apoſtolorum Principi ab ipſo dicata, eoq; titulo verè regia, quòd ad illius fundamenta ſuis Rex ipſe humeris lapides comportavit, Magno Conſtantino ſimillimus.

CONRA-

CONRADVS I.

BOEMORVM INTERREX I.

VIx ſceptrum, Conrade, capis, vix clarus in Oſtro
Fulges, & Regno te rapit atra dies.
An mens par auro fuerit ne conſtet, acerba
Mors prohibet, cæptis inſidiata tuis.
Si tamen inſpicio quid Regnum feceris ante;
Conrade, Imperio non niſi dignus eras.

AB Vratiſlai Regis funere ferè quinq; , & ſexaginta annos regia caruit corona Boëmia; quia honor à Cæſare Homini magis, quàm Boëmorum Duci delatus, à ſubſecutis ſex Principibus vel non eſt petitus, vel non impetratus. Itaq; Interregis titulo Cōradus adminiſtrandam Boëmiam ſuſcepit. Principis mores benè de Repub. ſperare jubebant; ſed brevitas ſpei fructum ademit. Menſes ſeptem, ſolium tenuit, & fato communi conceſſit. Antequā Principatum adiret, de Vratislao Rege, ac Gerardo Fratribus optimè meritus, pulcherrimo facinore coronam promeruit. Pragenſem Epiſcopatum, quem antea oblatum reiecerat, petebat Gerardus. Rex hominis levitatem vel durioribus remedijs ſanare, vel punire decreverat. Itaq; dignitatem negabat. Diviſa in factiones Boëmia in civile bellum erupiſſet, niſi Conradus malo prudenter medicinam feciſſet, & Vratiſlaum Gerardo rediddiſſet mitiorem. Poſt hæc aliud in Vratiſlaum, Boëmiamq; univerſam contulit beneficium. Leopoldus Auſtriæ Marchio, Vratislai ditionem, immiſſo milite, vaſtabat, totiq; Morauiæ grauiter imminebat. Adfuit Vratislao Conradus, profligatoq; Leopoldi exercitu, ab hoſtilibus armis ſervavit Boëmiam, quam ante à Ciuilibus præſervarat. Verum nulla re glorioſior, quàm præclaro Principatus fine fuit Conradus. Decedens filios reliquit ſuperſtites Vdalricum, & Leopoldum. Illi Brunam, huic Znoimam delegauit: Regnum ad Vratislai filios redire voluit; ſi, ut acceptum à fratre in Nepotes referret beneficium, gratus; ſi, ut filijs à regnorum procellis caveret, pius.

BRETI-

BRETISLAUS II.

BOEMORVM INTERREX II.

HVic rigidos mores emollit purpura. Regem
Mitis agit, civis qui prius aſper erat.
Quid querimur mutare homines cum munere mores?
Quoſdam; non omnes ſceptra nocere docent.

H Complo-

COmplorato Conrado, dubitatum à Boëmis eſt, quem nam ex Vratislai Regis filijs (quatuor enim ſuperſtites reliquerat) in Regnum vocari expediret. Et Bretislao quidem quantum ætatis prærogatiua tribuebat, tantum aſperum adimebat ingenium. Nemo hominum vult feritati ſubeſſe. Dum Pragæ conſulitur, impetratis à Ladislao, Hungarorum Rege, copijs Bretislaus Boëmiam intrat. Vis dubitationem ſuſtulit, & Principatum terror extorſit. Mirum in hac conditionis mutatione accidit. Bretislaus cum purpura benignitatem induit, & novus honor hominis mores mutauit in meliores, raro prorſus exemplo. Itaq; , inter ipſa Principatus rudimenta, nihil omiſit, quo à Ciuibus amaretur, & quod pulcherrimum Regi eſt, quo cunctis optantibus & viueret, & imperaret. Religioni addictiſſimus, Magos, nefarium hominum genus, antiqua ſacrificia dæmoni inſtaurantes, proſcripſit. Baſilicam D. Vito Pragæ ſacram, incendio deformatam, reſtituit: Bis contra Vladislaum, Polonorum Regem, delectum habuit, & pugnauit feliciter. Subinde cũ Polono fœdus percuſſit. Verſovicenſes, diſcordiarum authores, bonis fiſco adiudicatis, in Sirbiam (Luſatiam jam vocant) exulatum aſportari juſſit. Cæterum, partam rebus præclarè geſtis gloriam, uno facinore, infecit. Vdalricum, ac Leopoldum Patrueles, paternâ hæreditate exuit, nec ſine dolo. Superbo faſtidiri acerbius eſt, quàm non timeri. Non magno ſe æſtimari à Patruelibus querebatur Princeps, qui tamen ſuum fauorem ambitu expeti optabat. Septem annos Boemæ rei imperium geſſerat, & receptâ in viſceribus ſagittâ, extinctus eſt. Lorecus, ex Verſovicenſibus exulibus, altâ jam nocte, redeuntem ex Venatione ſic oppreſſit.

BORI-

BORIVORIUS II.

BOEMORVM INTERREX III.

TEr ſolio pulſus, ſolio bis redditus, ægris
Emoreris curis fractus, in exilio.
Dum dubitat fortuna iuvet, noceat ne, per omnes
Raptatum, Princeps, te rotat illa gradus.
Extollit, reprimit, tandem ſera comprimit. Egit
Quod ſolet. In caſum, quæ levat, illa levat.

 In con-

INconſtantis fortunæ exemplum Hic eſt. Sæpius in Regni diſcrimen adductus, ter faſtigio deiectus, bis reſtitutus, in exilio demum moerore, curisq; contabuit. A Bretislao fratre Boemiam regendam cùm accepiſſet, ſtatim Vdalricum, ac Leopoldum patrueles ſuos, Bretislai armis, Brunâ, ac Znoimâ exturbatos, in veterem poſſeſſionem reſtituit. Neſcio an dicturus ſim, ſatius eſſe quosdam lædere, quàm demereri. Beneficijs armantur ad ſcelera. Vdalricus, liberalitate Principis, receptâ Brunâ, egit de Regno Borivorio adimendo. Amor Civium Principi Regnum ſervauit. Ex Patruele victor, à Patruele alio victus eſt. Honorificam legationem, & dona Boleslaus III, Poloniæ Rex ad Borivorium Interregem, & Svatoplucuum, Olomucij Marchionem, miſerat. Donorum participem Patruelem non fecit Borivorius. Ille, contemni ſe ratus, ex ſcintilla excitavit incendium, quod, arreptâ in Poloniam fugâ, conatus eſt evitare Borivorius. Suatoplucus altero ab occupatâ coronâ, anno extinctus eſt. Nova ſpe erectus, quà ui, quà arte Regnum Exul recepit. Multo ſtudio quæſitis rarò homines multo fruuntur tempore. Longus labor, uſus breuis. Iuniori Fratri Vladislao à Cæſare adiudicato Principatu, iterũ Borivorius exulavit. Vladislaus tamen victoriâ abuſus non eſt, & ſenſim redeuntem pietatem admittens, nondum exacto anno, ſocium ab exilio Borivorium accepit. Placidiſſimè unà Fratres regnabant, cum nova excitata à ſeditioſis tempeſtate, ſolutoq; inter Fratres amore, in Bauariam primùm, deinde in Hungariam Borivorius deiectus eſt, eoq; in exilio extinctus. Vix alium plura pati regnandi cupido coegit. Vix cum alio fortuna luſit acerbiùs. Vnus omnium optimè docuit, quàm lubrico loco ſtet humana Maieſtas.

SVATO-

SVATOPLVCUS
BOEMORVM INTERREX IV.

SVnt tibi, qui Regni perturbant otia, Cives;
Hos tu ſubmiſſo providus enſe metis.
Sed tamen eſt aliquis, qui ſeſe ſubtrahit iræ:
Ad nova, ſi neſcis, crimina crimen abit.
Hoc cave. Quæ, reliquis exciſis, ſpina remanſit;
Illa eſt, incautum quæ ferit agricolam.

SVatoplucus, Othonis Olomucij Marchionis Filius, Borivorio Patruele deiecto, ſolium invaſit. Iniuriâ partum, ut iure Principatum retinere videretur, ab Henrico V. Cæſare cauſam ſibi adiudicari, ingenti obligata pecunia, obtinuit: Hinc, ærario exhauſto, cum ſolvendo non eſſet, ad rapinas converſus ſacraq; profanaq; diripuit. Subinde Cæſar in Hungaros expeditionem ſuſcepit; adeſſe iuſſus cum milite Suatoplucus egregiam Cæſari navavit operam, Nitriâ Captâ, & vaſtatâ Hungariâ. Hæc inter noui rumores in Boemiam Interregem revocarunt. Antiquum Verſovicenſium in Boemorum Principes odium regnum turbabat, per ſpeciem reſtituendi in priſtinam dignitatem Borivorium. Reverſus in Provinciam Suatoplucus, ratus ex Repub. fore, ſemel diſcordiarum radicem extirpare, Verſovicenſium familiam ferè totam obtruncavit, ne fæminis quidem, aut infantibus ſervatis. In exigenda pœna, ſanabilia ingenia à deploratis diſtinguenda ſunt. Aequè corpori incommodum eſt victura membra abſcindere, & mortua pati. Arbores ſenio infructuoſas eruimus, earum propagines, ſpe meliore, nutrimus. Ex tanta Verſovicenſium clade aliqui, fuga ſubducti, in Poloniam ſe receperunt, in ſpem futuræ ultionis. Rebus domi compoſitis, Cæſarianis auxilijs fretus Suatoplucus bellum intulit Polonis, quos Borivorio faviſſe ægriùs tulerat. Glogoviam hoſtilibus armis premebat, cum, adacto per tergum telo, à ſicario, iuſſu Verſovicenſium exulum, occiſus eſt. Principem bellica virtute non obſcurum deplorarunt milites, motisq; caſtris in Boemiam adductum in Cladronenſi Cænobio, ab eodem extructo, condiderunt.

VLADI-

VLADISLAVS I.
BOEMORVM INTERREX V.

PRoijce tela manu. Quæ Fratrum prælia cerno?
Alter in alterius pectora tela rotat.
Mater adeſt. Poni arma iubet. Qui ſpernere Matrem
Audet, is in fratrem perditus arma ferat.
Fallor? an irarum cecidit vis? lacryma Matris
Extinxit, dederat quas furor ante, faces.

Occiſo

OCciſo Suatopluco, Regnũ ad Vratislai Regis Filios redijt, ſceptroq; potitus eſt Vladislaus, tertio loco natus. Hoc Interrege facinus defleuit Boemia, cui vix Thebæ ſimile luxerũt. Vidit fraternas acies infeſtis armis cõcurrere, & tres fratres de Regno, ferro, decernere. Borivorius, coniuratorum ope, Pragâ occupatâ, in ſpem principatus recuperandi deuenerat. Vladiſlaus inſtructam aciem in Fratrem duxit, victorq; , Fratris exilio, ſolium ſibi aſſeruit. Borivorij caſus viſus eſt Sobeslai animum erexiſſe. Is inter fratres natu minimus, olim voluntarius Borivorij in exilio comes, Polonicis auxilijs Boemiam invaſit, Germanum ſolio deiecturus. Atrox commiſſum inter fratres eſt prælium, nec niſi Sobeslao vulnerato diremptum. Aſperiora imminebant, ſed ea Suatava Principum mater auertit. Stetit hæc Vladislaum inter, & Sobeslaum, & diſſidia deteſtata; Ergo, inquit, niſi duos peperiſſem, hoc ſcelus non viderem? Niſi Sobeslaum genuiſſem, Vladislaus non oppugnaretur. Niſi Vladislaus eſſet, Sobeslao non timerem. Quod hoc infortunium? in filiorum exitium, Boemiæ lacrymas, meum cruciatum fui fæcunda. Melius eſt tibi, Sobeslae, exilium, quàm reditus iſte: expedit tibi carere regno, Vladislae, quàm ſic regnare. Terra hæc, quæ vos naſcentes excepit, in mutuum exitium armatos videt? Vt videant cæteri, mater certè viſura ultra non eſt. Aut, ſi pietas placet, donate matrem pace: aut, ſi ſcelus tantùm arridet, qui cruenti Regnum petitis, ſiccis oculis pereuntem matrem aſpicite. Præſtat mori, quàm à filio filij vitam in diſcrimen adductam intueri. Fregit animos materna pietas, quos arma non fregiſſent. Poſuerunt fratres odia, & in mutuum ruentes amplexum bearunt Matrem, quam ſuis penè odijs peremerant. Sed nullum bonum, diuturnum eſſe patitur ambitio. Paulo poſt, diſſidium recruduit, iterumq; in Poloniam exulauit Sobeslaus. Sic eſt: violentus eſt amor regni. Naturam mutat, vel invitis.

SOBE-

SOBESLAUS I.
BOEMORVM INTERREX VI.

D*Vm te bella premunt, æquus tibi militat æther,*
Lapſaq; ſyderea vincit ab arce phalanx.
Hoſte triumphato, nec cingis tempora lauro,
Nec pateris curru ſplendidiore vehi;
Aurea Cælitibus ſed ponis ſerta, iubesq;
Victorem dici, militis ore, Deum.
Hoc age; nam ſuperûm virtute eſt pulchrius hoſtes
Deviciſſe, Hominum quàm ſuperaſſe manu.

SObeſlaus, Fratre mortuo, ab exilio in regnum venit. Belli, paciſq; artibus longè clariſſimus, inter ipſa Principatus rudimenta, inſignem de Lothario II. Auguſto, & Othone, Moraviæ Marchione, retulit victoriam, in qua Otho ipſe interemptus eſt. Conſtans eſt fama, Cælitibus prælíantibus pro Sobeſlao, id bellum cōfectum fuiſſe. Ipſe Victor lauream Cælitibus acceptam retulit. Coronam auri duodecim, argenti octoginta pondo D. Venceſlao donum poſuit. Neq; negauit Lotharius, adverſo Numine à ſe pugnatum; Quare ſponte amicitiam Sobeſlao obtulit, qui ex hoſte familiaris, pro Lothario, contra Conradum, ac Fridericum, imperij æmulos, arma vertit. Non pauciores invident, quàm admirantur, & quosdam ita virtuti vitium fecit infenſos, ut quos imitari, vel volunt, vel nequeunt, perdere feſtinent. Sobeſlao laudem omnē merenti Miroſlaus, & Streſemirus, materno genere Verſovicenſes, in quibus livorem alebat inertia, inſidiati ſunt. Detectâ fraude coniurati pœnas luêre. Princeps periculo diſcuſſo, DeoCælitibusq; gratus, nudis pedibus, apertoq; capite, Pragæ templa ſupplex adivit, erogato in pauperes auro, argentoq; munificentiſſimè. Subinde Lotharius Cæſar expeditionem in Italiam ſuſcepit, ut Innocentium III. Petro Leonis eiecto, Lateranenſi ſedi reſtitueret. In facinus pijſſimum equites trecentos Lothario Sobeſlaus adiunxit. Nec uberior foris, quàm domi gloriæ ſeges. Glacium Polonorum armis vaſtatum, Gorlicium incendio abſumptum, Butiſinam vetuſtate ſqualentem inſtauravit. Miſam à fundamentis erexit, & quod caput eſt; Pietatem in populorum animis iacentem, ſuo exemplo, excitavit. Quarto decimo, quàm ad principatus faſtigium aſcenderat, anno, capitis dolore perijt, Vir in paucis pius ac ſtrenuus, & niſi adoleſcentior, motis armis, fratris odium incurriſſet, etiam felix.

VLA-

VLADISLAUS II.

BOEMORVM REX II.

ITe alacres in bella viri: capite arma Boemi;
Certa ſub hoc vobis Principe palma viret.
Vnus hic Inſubriam Friderico vincet, & unus
Hungariam Stephani ſceptra ſub æqua trahet.
Iura alij poſcant Regnorum à Cæſare. Regna
Regibus hic potis eſt, Cæſaribusq; dare.

PRimum interregnum ſua virtute Hic ſuſtulit. Bene, pro Friderico Ænobarbo Cæſare, adminiſtratâ Germaniâ, ab reduce ex Italia Auguſto, prudentiæ præmium, Ratisbonæ, Principum in conventu regiam coronam recepit. Antequam ea exornaretur dignitate, turpi ſuorum coniuratione petitus ad necem, virtute periculum evaſit. Nec honoribus auctus ſegniùs egit; adeo ridendos cenſebat, qui honores labori metam poni, & ultra faſtigium dignitatis, locum virtuti non ſupereſſe arbitrantur. Itaq; relatâ in album Boemâ juventute, primùm Friderico Auguſto, deinde Stephano Geſæ, pupillo bellicam navavit operam, eo eventu, ut Inſubriam Friderico, Hungariam Stephano reſtitueret. Ex Italia retulit in regnum, fortitudinis eximiæ monumentum, purpureo in clypeo Leonem album, quo ſigno, nigrâ Aquilâ abrasâ, hodieq; gloriatur Boëmia: ex Hungaria pietatis laude, & affinitate pulcherrima cum Emanuele Conſtantinopolitano Imperatore contracta, rediijt illuſtris. Neq; verò pacis artibus minus, quàm armorum tractatione ſuæ gloriæ conſulvit. Marmoreo ponte, quatuor, & viginti fornicibus ſupra Moldavam producto, Minori Veterem Pragam conjunxit: Strahovienſe, Pleſſenſe, Teplicenſe monaſteria magnis ſumptibus excitavit; primum & vivus pietatis ſtudio incoluit, & mortuus ſepulchro exornavit. Deceſſit honoribus plenus, ac planè invidendus, niſi extremâ in ſenectute Fridericum Cæſarem, quem tot beneficijs cumulaverat, ingratum paſſus, & ſolio diſcedere, & Fridericum filium, quem regni ſocium acceperat, exulem deplorare viſus fuiſſet.

VDAL-

VDALRICUS II.
BOEMORVM INTERREX VII.

LAudem alij quærant Regnis, populisq́; regendis;
Huic placet inſolitæ carpere laudis iter.
Imperio Fratrem donat. Voluiſſe carere
Imperio, plus eſt, quàm potuiſſe frui.

VLadiſlai morte Boëma res ad Interreges redijt. Dum multi de regno decertant, nemo Coronam regiam adipiſcitur, Boëmiam plures dilacerant. Ergo, Vladiſlao extincto, Auguſtus, conſilio non laudando, Friderico Vladiſlai filio prꝗterito, Vdalricum ex Sobeſlao I. genitum iubet in Boëmia dominari.
Hic, quaſi alteri, non ſibi, honorem à Cæſare quæſiuiſſet, paulo pòſt Sobeſlao, fratri ſeniori tradidit Principatum. Abſterſit notam Boëmæ aulæ inuſtam. Viderat Boëmia, per ſummum ſcelus, à Fratre Fratrem regno exui. Vidit tandem à fratre fratrem regno donari. Frequentiora hæc eſſent exempla, niſi purpuræ ſplendor quàm plurimos excæcaret. Plures eſſent, qui regna relinquerent, quàm acciperent: plura eſſent regna, quàm reges, niſi proprias ignorare vires placeret. Senſerat Vdalricus, quàm ſupra vires ſuas graue eſſet regni pondus. Cæterùm glorioſior regno relicto, quàm ducto exercitu fuit. Friderico Cæſari auxiliarem militem in Italiam debuit traducere. Nunquam clariùs conſtitit, militari ſolutâ diſciplinâ exercitum diſſolui. Dum benignitatis laudem, & clementiæ nomen ſollicitus ambit, rapinam militis non punit.
Itaq; multis ad latrocinia dilapſis, multis, ab agreſtibus, ſe ſuaq; tuentibus, occiſis, non niſi laceras, & conciſas copias in Cæſaris caſtra invexit. Ex Italia Boëmiam repetens, octo tantum commilitones, diſſoluti ecercitus miſeras reliquias, reduxit inglorius.
Æquè malus eſt Imperator, qui militi omnia permittit, & qui negat omnia. Siue indulgentia, ſiue auſteritate in militem peccet nihil differt; Vtroq; vitio militiam, & rempub. prodit.

SOBE-

BOLESLAUS II.

BOEMORVM INTERREX VIII.

HEu quid agis? Regni primordia ſanguine fœdas?
Tanta ne præcipitem proripit ira Ducem?
Rex furit in famulum? melius Leo dividit iras.
Fortior in tenues non furit ille feras.
Eſt ne feræ maior ſervandi cura decoris?
Anne homini ſtolidæ plus feritatis ineſt?

SObeſlaus, eius nominis II., à Fratre acceptum regnum humano ſanguine infecit. Vix ſceptrum tractabat, & pugionem ſtrinxit in Prindæ Præfectum, à quo duriùs ſe olim habitum in carcere querebatur. Præceps vindicta non caruit infamiâ: non potuiſſe ſibi temperare, quin regias manus famuli ſanguine macularet. Cæterùm ubi reſedit ira, facti pænitentia tactus, Epiſcopi genibus publicè aduolutus ſcelus defleuit. Lachymâ nihil citius areſcit, & ſæpe quos ira ſolet perſtringere, excæcat ambitio. Sobeslaus ſceleri ſcelus paulo pòſt addidit, eo gravius, quo turpius. Emericus Hungarorum Rex, ab Andrea fratre in regni diſcrimen vocabatur. Ad Sobeslaum confugiens petijt, ut illius ope ad Cæſarem, quem appellarat, ſecurus iret. Sobeslaus humani, diviniq; juris oblitus Regem, hoſpitem, ſupplicem, innocentem vincit, & captivum mittit Andreæ, cuius familiaritatem ambiebat. Quam familiaria humanitati vitia fecimus? illis conciliantibus amicitias inimus. Rem æquè, ac debuit, grauiter tulit Cæſar, & Sobeslaum ad cauſam dicendam accerſitum, & nequicquam morbum cauſantem, regni jure, & authoritate exuit, ſubſtituto Friderico, Vladislai Regis II. filio. Hinc atrox Fridericum inter, & Sobeslaum bellum exarſit. Totis viribus ad Pragæ mænia pugnatum eſt. Anceps erat fortuna belli, cum Eliſabetha, Friderici uxor, quæ pugnam ſpectabat, manibus ad cælum ſublatis ſic precata fertur. Chriſte, coniugem ſerua, & victorem reſtitue. In ipſo pugnæ loco templum tibi, ac pauperibus hoſpitium, quod poſteris ſit monimentum, tuâ præſenti ope ſeruatum eſſe regnum, Voueo. Annuit Numen precibus. Fugato hoſte, ſuis ipſemet manibus Fridericus vulnus inflixit Sobeslao, qui ſemiuivus pugnæ ſubtractus, non ita multo pòſt perijt, memorandum violati hoſpitij documentum.

FRI-

FRIDERICUS.
BOEMORVM INTERREX IX.

Sacræ iterum cecinere tubæ: cui gloria pungit
Corda, Paleſtinis deſtinat arma plagis.
Coge tuos in bella, potens Friderice, Boemos,
Et pia Chriſtiadum, milite, vota iuva.
Vtile id eſt unum bellum. Certamine ſacro
Et viciſſe bonum eſt, & perijſſe iuvat.

FRidericus, non malus Princeps, alienâ culpâ Boemorum odium incurrit. Ærario Germanos homines præfecerat. Hi in exigendis vectigalibus violenti, Plebis animos in Principem concitarunt. Acceſſit et alius odio fomes. Publicum munus Germano homini, Boemis præteritis, demandavit. Id verò grauius Boemæ Nobilitati viſum eſt, quàm ferri aut poſſet, aut deberet. Itaq; Ratisbonam ad comitia profectum iubent Principem exulare, & Conradum, Olomutij Marchionem, vocant ad ſolium. Malus conſiliarius eſt animus perturbatus. Timori, ac dolori raró credendum eſt; amori atq; iræ nunquam. Amantes, & irati plura ſibi ſemper pollicentur, quàm poſſint. Pericula veriùs non vident, quàm contemnant. Boemi non multo pôſt conſilium ſuum damnarunt, coacti Cæſarianis minis abrogare, quod indignatione decreverant. Quare Conrado dimiſſo, iterum Sacramentum dixere Friderico. Nec tamen hæc tempeſtas potuit ſine humano ſanguine componi. Novas in dies turbas moliebatur Conradus. Quare à Friderico Primiſlaus, Frater natu minor, ad hominis ferociam infringendam deſtinatur. Ad Ludomiſium commiſſum eſt prælium, in quo potuit Conradus opprimi, niſi Fridericus in victum, ſævire victorem vetuiſſet. Subinde mentito tabellarij habitu ad ſe venientem Conradum humaniter excepit, iniuriarum veniâ amicè datâ. Eodem ferme tempore à Clemente III. Pont: Max: ſacrum bellum indictum eſt. Cum prima orbis Chriſtiani capita in Syriam tranſmitterent, Fridericus, ſuis copijs eodem Conrado præfecto, Chriſtianorum ſtudia promovit.

CON-

CONRADVS II.

BOEMORVM INTERREX X,

H*Vic patrio, miles, de marmore pone ſepulcrum:*
Hac, inter lacrymas, marmora ſcribe notâ.
Conradus iacet hic. Auguſti iura tueri
Dum cupit, infeſtâ carpitur ipſe lue.
Pulchriùs haud alio periiſſet tempore. Amici
Commoda curabat, cum fera mors rapuit.

TErtium ſacrum bellum, tantis Chriſtianorum Principum ſtudijs ſuſceptum, plus terroris, quàm damni barbaris intulit. Friderico Cæſare in expeditione mortuo: Philippo Galliæ, & Richardo Angliæ Regibus diſſidentibus, tantùm non cum ignominia diſceſſum eſt. Conradus certè Boemas, ac Moravas copias ita laceras reduxit, ut non immeritò Boemiam intrans, & extincto Friderico ſubſtitutum ſe à Boemis audiens exclamarit: ex naufragio emerſimus in Regnum. Sub hæc Romano Imperio pro Friderico Patre potitus Henricus IV. ingentem in Italiam traduxit exercitum, utriusq; Siciliæ Regnum dotale recepturus. Rogatus adeſſe Cæſari Conradus diu dubitavit, iret ne ipſemet, an per alium auxilia transmitteret? Vicit demum novi Cæſaris demerendi deſiderium. Ergo Boemiæ præfecto Henrico, Pragenſi Epiſcopo, in Campaniam cum Cæſare pervenit. Neapolim, quàm Tancredus totis viribus tuendam ſuſceperat, Cæſar dum oppugnat, exortâ, in caſtris lue Conradus extinquitur, nulla re, niſi bis ducto milgite, & ne feliciter quidem, memorabilis. Boemi ſuo hoc Principi amoris teſtimonium dedêre. Quem vivum in Italiam ſequi fuerant, extinctum Pragam retulerunt, ſolenni luctu, ſepulcro inferendum.

VENCE-

VENCESLAUS II.

BOEMORVM INTERREX XI.

HEu tibi ſtat quanti Regnum libare? Tenebris
Heu quibus, imperij quàm breue lumen emis?
Tertia te Regem proſpectat Cynthia, quarta
Te videt incluſum carcere, ferre necem.
Vt pereat quis ſceprra petit. Dementia mentes
Quæ rapit? exitium quærimus Imperio.

VEnceſlaus ſecundus, Sobeslai ſenioris filius, contra Primiſlaum, Friderici Interregis fratrem, adnitente Henrico, Epiſcopo Pragenſi, principatum obtinuit. Verùm alieno fauore partum, ſuo timore amiſſit. Primiſlaus, lectâ iuvenum manu ſtipatus, Pragam tentaturus advenerat; Interrex, ante pugnam abiectis armis, clam ſe certamini, & urbi ſubduxit. Cæſarem hic dum appellat, ille Pragâ potitur. Subinde repetebat Venceſlaus ſolium, ex quo Primiſlaum Cæſaris minæ deturbarant. Sed ab Alberto, Luſatiæ Marchione, qui Primiſlai partes ſequebatur, comprehenſus, carceriq; addictus, brevi ærumnis contabuit. Tanti huic trimeſtris Regni vſura ſtetit.

HENRICVS

HENRICVS I.

EPISCOPVS PRAGENSIS

BOEMORVM INTERREX XII.

QVam reliqui prenſant, ambit te purpura: tellus
Quam colit, invito ſupplicat aula tibi.
Sceptra fugis, meritoq; diu contendis honori,
Et prece vix populi Regna, coactus, adis;
Virtuti blanditur honor; ſed conſcia virtus
Ipſa ſui, præter ſe, petit illa nihil.

Henricus

HEnricus, ex Boemorum Principum familiâ, Pragæ Epiſcopus, vacuo Solio comitia indixit, in quibus, dum Spitignei pupilli cauſam agit, ipſe à Boëmis Dux eſt acclamatus. Diu honorem à ſe removere conatus, auxit deſiderium tam boni Principis; adeò omnes Imperio dignum exiſtimanr, qui poteſt imperium reſpuere. Adminiſtrationem à concordiæ cura aggreſſus, diſcordes in Boemiâ Dynaſtas conciliavit, ſcripto milite, qui contumaces in officio contineret. Nec ſat habuit domí turbas cauere, foris etiam quietem quæſivit, icto cum Emerico Hungarorum Rege fœdere. Poſthæc Petrum titulo Sanctæ Mariæ in Via lata Cardinalem à Cœleſtino III. Pont: Maxi: in Boëmiam legatum pro dignitate excepit, collatoq; cum illo ſtudio collapſam Clericorum diſciplinam reſtituit. Hæc agente gravis morbus invaſit, quo cùm premeretur, ad ſe accerſitis Boëmis Proceribus Principatu ſe voluet abdicare. Ea vox à circumſtantibus lachrymas extorſit, clamatumq; ab omnibus eſt, ne filios Parente ante horam orbaret. Nec ſtetit hìc Boemorum in Principem amor: ſumptis armis Primiſlaum, auditâ Henrici ægritudine, Regnum affectantem Boëmiâ extrudunt, & Vladislaum Fratrem in prælio captum carceri addicunt, ne novis rumoribus optimi Principis quietem turbet. Omni adepto honore glorioſior fuit hæc Henrici de Principatu deponendo voluntas. Nunquam ita glorioſè regnaſſet, ſi ad mortem usq; regnare voluiſſet. Acceſſit & aliud ad laudis incrementum. Annonâ laborabat Boemia. Henricus privatâ pecuniâ frumentum coëmit, & largitiones in egenos facere inſtituit. Nemo tam cari Principis vitam, ſuæ jacturâ non ſeruaſſet. Egræ tamen, quò Medicorum conſilio ad vires reficiendas conceſſerat, paulo poſt obijt. Vnus ex Pontificio ordine Boemiam rexit, fortè ante ipſum nemo melius.

VLADI-

VLADISLAVS III.
BOEMORVM INTERREX XIII.

TE Fratris decorat caſus. Quem ſupprimit hoſtis,
Hunc miſerum Pietas non ſinit eſſe tua.
Exulis ut cernis ſqualorem, protinus oſtrum
Exuis, & Fratris hoc decus eſſe iubes.
O facinus? Regnum perſæpe eſt caſus habere:
Regnum alijs virtus cedere ſola poteſt.

V Ladiſlaus, ne Regnum affectaret, à Boemis carcere concluſus, ab ijsdem, extincto Henrico, è carcere ad ſolium vocatus eſt. Nullius adeò afflictæ ſunt res, quin meliora ſperare poſſit. Humana mutantur, ſeq; invicem adverſa, ac proſpera excipiunt. Regni potitus unum habuit, quo triſtaretur. Premiſlaus Frater, eo prælio victus, quo Vladiſlaus captus eſt, quò deveniſſet, ignorabatur. Vide ſævientis fortunæ ludibrium. Paulo antè ſuis carus, timendus hoſtibus, iam modò deſtitutus ſuis, ignotus alienis miſeram vitam famulatu Ratisbonæ ſuſtentabat. Subinde Meſſanæ in Sicilia extinctus eſt Henricus VI. Auguſtus, qui Primiſlai felicitatem morabatur. Sublato adverſario, Fratre ad Regnum euecto prodidit ſeſe Primislaus, datisq; ad Vladislaum litteris, Frater Fratris aſpectum, & colloquium petijt. Ex condicto ad certum locum convenere, habitu tamen longè diſſimili. Vladislaus regijs ornatus inſignibus, Primislaus ſqualida veſte, pallore, ac macie peremptâ facie, promiſſo, impexoq; capillo. Vix aliàs illuſtrius fraternæ charitatis exemplum illuxit. Vladislaus, ubi fratrem ſic vidit, in complexum irruens ingemuit, & corporis ſui oppoſitu viſus eſt Fratris ſordes voluiſſe abſcōdere. Deinde pulcherrimum facinus aggreſſus, exue, inquit, Primislae, ſqualorem iſtum, & meo ſimilem ornatum cape. Velut amiſſum paulo antè te deplorabam: Nunc talem te recipio, qualem Fratris oculi non ſuſtinent intueri. In Regnum ex iſta calamitate felicior veni. Naturæ jura ſequamur. Ego minor natu obſequar: tu ſenior impera. Iucundius mihi erit ſubeſſe tibi, quàm præeſſe cæteris. Exceptâ cum admiratione à Primislao hæc ſunt; nec tamen diſſenſit. Res ęvulgata fidem non ante invenit, quàm Boemiâ relictâ in Moraviam Vladislaus ſeceſſit. Nos miſeros, qui commiſſa in Regnorum occupatione ſcelera facilimè credimus: Virtutem eſſe poſſe, quæ Regna contemnat, dubitamus. Adeò rara apud homines virtus eſt, adeò vitia communia.

PRIMI-

PRIMISLAUS II. OTHOCARUS BOEMORUM REX III.

IN tua certarunt fata, & furor impius hoſtis,
Et pius in Fratris pectore clauſus amor.
Te patriâ hoſtilis deiecerat impetus; at Te
Fraternus patriæ ad ſceptra reduxit amor.
Quo Fratris redimire comas voluere Boemi,
In caput, hoc ſertum tranſtulit ille, tuum.
Vix alius ſimili præcinxit tempora fato.
Prodigus imperij vix amor eſſe ſolet.

FRaterno munere adeptus Principatum ſecundum Interregnum ſuſtulit Primiſlaus. Certabant id temporis de Imperio Philippus Sueviæ, & Otho IV: Saxoniæ Principes. Primiſlaus ſuis armis adeſſe coactus eſt modò Philippo, à quo Moguntiæ Regium frontis decus, modò Othoni, à quo Othocari cognomen accepit, non ſine inconſtantiæ nota, ſi turbines, qui Rempub. agitabant, in aliquo conſtantiam permiſiſſent. Sublato à Palatino Rheni è vivis Philippo, Othone ex Imperio ab Innocentio III. Pont. Max. Rex, cum Germaniæ Proceribus Pontificis authoritatem ſecutus, Fridericum II. Siciliæ Regem in Cæſarem elegit, armisq; juvit; donec, illo humana divinaq; conculcante, ſenſit orbis terrarum, quàm funeſtum Eccleſiæ anguem ignari Pontifices foviſſent. Ergo anathematis ignominia ab Honorio III. Pont. notatum, imperijq; iure exutum Primiſlaus quoq; deſervit, publico bono priuatæ utilitati præpoſito. Poſt hæc Boëmiam ſuam Rex, pijs ædificijs, exornare aggreſſus, duo inprimis magnifica Pragæ cœnobia extruxit; maiore dignus præconio, niſi ab arrepto pietatis calle deflectens in Sacerdotum bona repentè involaſſet. Vnde ab Andrea, Epiſcopo Pragenſi, meruit anathemate notari. Diu non aberrat, quem prauorum potiùs hominum conſilia abducunt, quàm voluntas; nec perpetua ſunt vulnera, ubi amor eſt ſanitatis. Repentino terræ motu, tum Strahovienſis Abbatis oratione, necnon Pontificij oratoris minis excitatus in viam Primiſlaus redijt, eo pietatis ardore, ut pulcherrimis facinoribus inuſtam maculam deleverit. Primiſlai pietati debemus aras, quibus Procopium virum natione Boëmum, ſanctimoniæ fama illuſtrem, veneramur: Illo petente, ſacris Procopium faſtis Innocentius III. Pont. Max. adſcripſit.

VENCE-

VENCESLAUS III.
OTHOCARVS LVSCVS
BOEMORVM REX IV.

CÆſaris ira tui turbat primordia Regni.
Illa eadem Ciues dilacerare ſtudent.
Ne vis ulla mali deſit, natura rebellat,
Et rotat in Regem filius arma Patrem.
Tu tamen evincis, perfringis Cæſaris iras,
Et natum & Ciues ponere tela iubes.
Felix ſorte tua, Tutus nunc æquora curre;
Tempeſtas ipſo in littore victa iacet.

A Primislao Parente puer coronam accepit. Patre extincto; cum Friderico II. Cæſare ſimultates vel invitus exercuit. Impatientiſſimi hominis vim vi repulit, virtute gratiam impetravit. Cæſari reconciliatus eius auſpicijs in Auſtriam duxit exercitum, & Viennam cæpit, quam deinde viginti aureorum millibus redemptam Friderico, Auſtriæ Duci, reſtituit. Bellica virtute partam pecuniam cogiarij loco militibus diſtribuit, additâ Rege digniſſimâ voce. Liberalibus liberaliter omnia affluere. In Boemiam reverſum domeſticâ excepit procella. Improborum hominum coniuratione incitatus Primislaus filius, Moraviæ Marchio, Regnum petebat. Boemia commiſſam Patrem inter, & filium pugnam deploravit, in qua filij vires Parens fregit, felici victoria, niſi de civibus, ac Filio referenda fuiſſet. Victum Moraviâ exuit & carceri addixit. Eadem tempeſtate Tartari, Gens Scythica, Batto Duce, Moraviam ingreſſi ferro, flammisq; Regionem vaſtabant.. Rex tuendæ Provinciæ Iaroslaum Sternbergium præfecit. Hic, natalium ſplendorem virtute exornans, barbaros occidione occidit, relatisq; ex illorum Imperatore opimis ſpolijs docuit, poſſe vinci eam gentem, quæ totam ferè Aſiam victorijs emenſa, Europæ terrorem iniecerat. Venceslaus victoriâ lætus, filio in gratiam recepto Moraviam reſtituit, cui tamen Capitanei nomine præeſſe voluit Sternbergium; ne tanta virtus ſine novo honore illuxiſſet. Sub hæc novis inſidijs Rex cælitum ope ſubductus, D. Franciſco Pragæ templum dicavit, & aſcitâ in partem pijſſimi operis Agnete ſorore, Virgine DEO ſacra, Xenodochium ad Pragenſem pontem, inſtitutâ virorum, quos à rubra cruce nominamus familia, fundavit. Obijt ætate jam gravi ex Venatione, quam imtempeſtiuus inſtituerat, contracto morbo. Othocarus ex Patris cognomine dici aliquando voluit, ſed, amiſſo in venatione oculo, ex infortunio Luſcus dictus eſt.

PRI-

PRIMISLAUS III.
OTHOCARUS
BOEMORUM REX V.

EX votis Fortuna tuis dare vela videtur,
Cæca tuo nutu, luminibusq; regi.
Vt libet, aſpirat. Tibi Baltica limpha miniſtrat,
Servit & Adriaco, limpha ſuperba, ſinu.
Plura tibi votis offert DEA Regna; poteſq;
Faſcibus Imperij velle carere datis.
Heu nimium ne crede DEÆ. Quæ prodiga donat
Regna, ſitit venas ſanguinis illa tui.

Superi-

SVperiores Hic & animi magnitudine, & ditione ſuperavit. Regnum, quod Hercinia Sylua ferè concluſum à maioribus acceperat, ex Mari Baltico ad Adriaticum ſinum, vel bello vel pretio prolatis finibus, amplificavit, eo apud nationes omnes in honore, ut oblatum Romani Imperij culmen, elato ſupercilio, deſpicere potuerit, velut infra dignitatem ſuam poſitum. Prutenos, per ſummum ſcelus, in Chriſtianam Religionem bacchantes, ex Rom. Pontificis voluntate, armis ad pietatem trahendos ſuſcepit, & victor iuſſa facere coegit. Magnificè de Prutenis triumphanti nova de profligatis ad Thaiam Hungaris, alioq; prælio Poſſonio capto, laurus acceſſit. Aequè fortis in prælio, & domi pius turpem Flagellatorum hæreſim, ex Saxonia in Boemiam repentem, ferro flammisq; extinxit. Ex Hungaricis manubijs ſacram in æde ſumma Pragenſi ſupellectilem exornavit: Monaſterium, cui ab Regia Corona nomen eſt, extruxit, corona ipſe digniſſimus. Nihil bellica felicitate inconſtantius: nulli arbori facilius ſurculus inſeritur, quàm Lauro cupreſſus. Romanum in Imperium, quod imprudens neglexit Othocarus, Germanorum Principum ſuffragijs, aſcitus eſt Rodulphus, Comes ab Habſpurgo, Regiæ Othocari aulæ præfectus. Eleuati non illibenter eos premimus, quibus aliquando inferiores ſtetimus: rurſus, errore non diſſimili, quos aliquando infra nos habuimus, etiam mutatâ fortunâ deſpicimus. Hinc exarsère graviſſimæ Rodulphum inter & Othocarum ſimultates. Ille Othocari potentiam conabatur infringere: Hic Rodulphi authoritatem eludere. Ad Lauam, maiori pertinacia, quàm vi commiſſum eſt prælium. Ancipitem Victoriam Milotæ proditio, qui ſiniſtrum ab Othocaro cornu regendum ſuſceperat, ad Cæſarem inclinavit. Itaq; cecidit in communi ſuorum ſtrage Othocarus, hoſtium ne dum Boemorum lacrymis lugendus. Neminem inter Boemiæ Reges liberalius fortuna promovit, neminem levius dereliquit.

VENCE-

VENCESLAVS IV.

OTHOCARVS PIVS
BOEMORVM REX VI.

Martem alij fortes tractent, belloq; triumphent;
Sinceras artes tu pietatis ama.
Hac duce proſternes hoſtes, victorq; retundes,
Quæ ſcelera exacuunt in caput arma tuum.
Non minor eſt oleæ, quàm lauro ſplendor. Inermi
Plus eſt, armatâ quàm ſuperare manu.

PVlcherrimam optimi Principis formam in ſe expreſſit Venceſlaus, cognomento Pius. Octennis à Patre relictus, Rodulphi Cæſaris voluntate, in Brandeburgenſis Marchionis tutelâ, ad quintum decimum ætatis annum, vixit. Poſt hæc Regnum iniijt, & ingenti gaudio abſterſit mæſtitiam, quam ex Gubernatorum avaritiâ Boemi contraxerant. A pietate adminiſtrationem exorſus, Matrem in gratiam recepit, cuiùs crimina poterat odiſſe. Subinde Iuditham (Bonam alij vocant) Rodulphi Cæſaris filiã duxit, Egrâ, alijsq; Miſniæ, ac Luſatiæ [illegible]bibus dotatam. Hæc gaudia ſecutus timor turbavit. In optimi Principis caput à facinoroſis coniuratum eſt; ſed ille, aſſiduis in Cælites officijs, evaſit periculum; nec ſine incremento virtutis, in qua cohoneſtanda deinceps certatum eſt. Germani Imperium, Hungari, & Poloni Regnum ſponte detulerunt. Imperij faſces venerari maluit, quàm tractare. Hungaris Venceslaum filium Regem dedit: Poloniam adminiſtrandam ipſe ſuſcepit, & munitâ Craccoviâ, primus in Regnum illud argenteam monetam induxit. Statuerat temerariam illius temporis in Boemia iudiciorum licentiam, ſanctiſſimis latis legibus, cohibere, & gymnaſium, in quo humanitatis artibus ingenui excolerentur adoleſcentes, excitare. Vtriq; conſilio interceſsêre ij, quibus incerta omnia eſſe, & nihil ſapere lucrum erat. Pulcherrimæ vitæ periodum exitu concluſit eleganti. Filium, quem Regno ſubſtituebat hæredem, moriens allocutus & pietate Principis in DEVM, & eorum, qui à Conſilijs ſunt, probitate, Regnum, ſua mole cæteroqui ruiturum, ſtare affirmauit.

VENCE-

VENCESLAUS V.
IVNIOR
BOEMORVM REX VII.

O Scelus! ò facinus, quæ dira licentia ferri?
Itur in immeriti pectora clara Ducis.
Nondum maturus Regno Rex occidis: ipſo
Te rapit in laudis flore cruenta manus.
Invideat fortuna licet; te novimus. Vno
Ex flore arguimus, quas alit arbor opes.

BReviſſimum Regnum peracerbâ morte concluſit Venceslaus Iunior. Hungariæ Coronam duodennis, authore Patre, cùm accepiſſet, eodem ſuadente, altero anno depoſuit. Poſt hæc, Parente optimo orbatus, Boemiam potiùs, quàm paternam virtutem ad ſe pertinere viſus eſt, puerili levitate, exiſtimaſſe. Itaq; juvenibus in conſilium adhibitis, planè ferociter Rempub. cæpit adminiſtrare. Non aliunde certior, vel ſalus, vel ruina juveni Regi imminet, quàm à Conſiliarijs. In bonos ſi incidat, inoffenſo pede, ad gloriæ culmen rapitur: malos ſi offenderit, grauiore illius indoles vulnere tentatur, quàm quod medicinam facilè patiatur. Tandem ad meliora, ſeniorum conſilio, revocabatur, & indoles, cui nihil, præter educationem, ad omnem præſtantiam deeſſe videbatur, pollicebatur eximia. Scripto exercitu in Polonos expeditionem ſuſceperat, non ſine ſpe Regni illius obtinendi, in quo Pater regnaverat, cum in ipſo rerum apparatu ereptus eſt. Olomucij, ſicarij manu, incertum cuius ſcelere, occubuit, & deſierunt cum illo viri nobiliſſimæ Familiæ, quæ à Primiſlao, quarto Boemorum Duce, propagata, ab anno DCCXXII. ad MCCCVII. perpetua ſerie, Boemorum Duces, ac Reges educaverat. Regis necem, & quia in acerba ætate, & quia ſine prole, & quia per ſummum ſcelus vivere deſijſſet, etiam ij deplorarunt, qui diffluentem Regis adoleſcentiam potiùs accuſare, quàm ex indole meliora ſperare volebant. Aequiores in mortuos ſumus, quàm in viuentes: Quos præſentes faſtidio quodam negligimus, ſæpe ereptos, cum luctu, deſideramus.

RVDOL-

RODVLPHUS I.
MITIS
BOEMORVM INTERREX XIIII.

AVſtria te primum populis generoſa Boemis
Præficit, & Genti nobile ſternis iter.
Sis bonus ò, felixq; tuis. Cape clara, Nepotes
Quæ longo tractent ordine, ſceptra, tui.
Quam bene, quòd Mitis violentas oderis iras.
Quâ Pater, hac Regnum diriget arte Nepos.

POſt Venceſlai necem, comitia à Boemis habita ſunt, quæ factionum pertinacia cruentavit. Coronam alij Henrico Carinthiæ Principi, alij Rodulpho, Alberti II. Cæſaris filio, deferebant. Illi Anna Vxor, Venceſlai Pij filia, hæreditario jure, Regnum aſſerebat. Huic Cæſaris authoritas, ſuffragiorum multitudo, & inita à Venceſlao Pio, poſt Parentis caſum, cum Rodulpho Cæſare victore fœdera patrocinabantur. Rodulphus rerum potitus tandē eſt. Itaq; primus Hic ex Auſtriaca Familia, Boemiam rexit, quam longo deinde ordine Nepotes, felici adminiſtratione, bearent. Pragam ingreſſus, minùs circa ſe frequentes Proceres vidit, nec ignoravit Henrici ſtudio aliquos abduci. Patris nomen, non tyranni cùm amaret, maluit æquiſſimum dolorem coquere, quàm ulciſci. Nec alias omiſit artes, quibus Boemorum animos devinciret. Eliſabetham, Venceſlao Pio viduam, Boemis morum probitate commendatiſſimam, ſibi matrimonio junxit: contractum ab ultimis Regibus æs alienum graviſſimū, nullo novo indicto tributo, ex ſuo, diſſolvere inſtituit. Itaq; Mitis meruit appellari. Quædam ingenia faciliùs frangas, quàm flectas. Procerum nonnullos nullis artibus potuit demulcere Rodulphus. Quare grauioribus uti remedijs coactus, in Straconicenſem Dynaſtam ſigna movit, & Horazdicium, quò ſe ille receperat, vallo circumdare, & aggere, atq; operibus oppugnare adortus eſt. Res à milite ſtrenuè dum promovetur, Dux ſiue æſtivis fructibus, ſiue veneno exanimatur. Regiam coronam ſolenni ritu non accepit. Quare, & ſi Regio titulo digniſſimus, Interregibus tamen adnumeratur.

HEN-

HENRICUS IJ.
BOEMORVM INTERREX XV.

HVic artes placuêre malæ. Modò regnet, in omne
Non timet ire nefas.
Et tamen è ſolio rapitur. Quâ ſtare laborat,
Hac ruit arte ſcelus.

Alberti

ALberti Cæſaris obitus huic ad ſolium viam aperuit. Iam, Rodulpho extincto, Fridericum filium, natu minorem armatus in Boemiam ducebat Cæſar, cum à Ioanne Fratris filio interemptus eſt. Quare Fridericus, ut Imperium ambiret, Regnum neglexit, quod armis occupavit Henricus, Carinthiæ Princeps. Principia eius Imperij moderata, Procerum metu. Cæterùm, qui virtute Regnum retenturum ſe vix ſperaret, fraudibus firmitatem quæſivit. Ergo quidquid auri, argentiq; corradere potuit, in Carinthiam clàm transmiſit. Adverſarijs ſuis æmulos oppoſuit, quos ex fæce Civitatis in faſtigium evexit. Inter Ordines diſcordiarum ſemina jecit, callidèq; nutrivit, ut mutuò diſſidentes minùs in Principem valerent. Subinde ſatis, ad crudelitatem exercendam, virium paratum credidit. Itaq; comitiorum nomine, iubet Proceres adeſſe. Comitia in Iudicia repentè mutat, & quos timet, fictis criminibus damnat. Leviſſima illorum viſa eſt pœna, quos iuſſit mori. Multos ex prima nobilitate tam diu carcere detinuit, donec cum plebe matrimonia inirent, inuſtâ familijs notâ. Præciſa arbor pluribus ramis repullulat, & Regia crudelitas auget inimicorũ numerum, tollendo. Crediderat hoc remedium Henricus, & fuit venenum. Viri fraus cognita auxit hoſtes, & Proceres perpulit, ut Regnum homini abrogarent. Itaq; ad Henricum VII. Cæſarem Oratores legant, ſuadentq; ut datâ Ioanni filio Eliſabetha, Venceſlai Pij Filia, natu minima, Henricum eijciat, & Ioannem Regno præficiat. Si quis alius, hic ſuo malo docuit, Regna nec rapinis, nec civium cæde ſtabiliri.

IOAN-

IOANNES
BOEMORVM REX VIII.

ET te martis amor violentus corripit: ardor
Bellicus in laudes martia corda rapit.
Nec pateris languere faces; licet improba certet
Fortuna, atq; oculos cæca tibi rapiat.
Quin oculis caſſus bellum traducis in Anglos;
Et pubem cæcus ductor in arma præis.
Virtutis monumentum ingens Se lucida, virtus
Iacturam Solis ſpernere ſola poteſt.

IOannes in dotale Regnum, Paternis armis, inductus, ferè puer in expugnatione Pragenſis Civitatis eius militiæ poſuit tyrocinium, quâ maximis Ducibus meruit adnumerari. . Coronâ, ſolenni pompa, â Moguntino Archiepiſcopo inauguratus, inter primum imperij rudimentum, multa in Magiſtratibus, muneribusq; mandandis fecit, quæ deinde facta nollet. Faciles calumniatoribus aures dum præbet, & Procerum multorum, & uxoris innocentiam læſit; Caroli verò Filij indolem nobiliſſimam tantum non perdidit. Domitiani ea vox ſemper laudabitur. Princeps delatores non caſtigans, irritat. Interea annis auctus, factum ad militarem gloriam ingenium armis cœpit exercere. Bella geſſit, eâ felicitate, ut quocũq; ſe intuliſſet, haud dubiam victoriam ſecum trahere videretur. Ex eo prælio, quo Ludovicus Bavarus Fridericum æmulum Imperij vicit, multa hoſtium cæde cruentus, Henricum, Friderici Fratrem, captivum in Boemiam duxit: Lithuaniam, ac Poloniam ſemel ac iterum ferro, flammisq; vaſtavit: Italiam peſtiferis Gibellinorum, ac Guelforum factionibus turbatam, quà conſilio, quà ferro pacavit: Miſniæ Marchionem, Luſatiâ; Auſtriæ Ducem, multis oppidis victor multavit: Sileſiam fiduciariæ poſſeſſionis fecit, Regnoq; adiecit; Ducum, qui illâ potiebantur, fide Boemorum Regi obligata. His victorijs ad maiora incenſus aggreſſus eſt facinus, quod quia tentatum ſcimus, credimus potuiſſe tentari. Contracto ex Lithvani aëris inclementiâ, & Medici imperitiâ aucto morbo utrumq; amiſerat oculum, cum ab illo Philippus, Galliarum Rex, arma in Anglos imploravit. Ioannes, cæcitate minimè retardatus, copias in Anglos duxit, cæcus primo in ordine decertavit, cæterisq; fugâ dilapsis maluit ſervato gradu gloriosè occumbere quàm fugâ ſaluti conſulere. Vir bellica virtute clarus, frequentibus tributis indictis, plebi gratior perijt, quàm vixit,

CARO-

CAROLVS IMPERATOR BOEMORVM REX IX.

12

CArole cum belli, cum pacis munera tractas,
Ambiguum reddis, quâ magis arte vales.
Hoſtes ſeu terret, Cives ſeu flectit amica,
Eximiæ virtus culmina laudis adit.
Quâ ſis laude magis dignus, Muſa ambigit. Vnum
Certum habet: eſt dignum Cæſare quidquid agis.

IN hoc, quod carperet livor, perpetuus felicitatis comes, vix invenit. Regnante adhuc in Boëmia Ioanne Parente, ad Rom. Imperij gubernacula vocatus, primus eam dignitatem cum Boëmiæ corona conjunxit. Puer in Caroli Galliarum Regis, affinis ſui, aulâ educatus, & primam ætatem litteris, pietateq; excoluit, & Caroli Valeſij filiam, Blancam, in Vxorem accepit. Adoleſcentiam in armis egit, aſſiduus paternorum bellorum, ac victoriarum comes. A Patre, ætatis anno ſexto decimo, rebus in Italia præfectus, & paternas urbes armis tutatus eſt, & initam à Mediolanenſibus, Veronenſibus, Ferrarienſibus, ac Mantuanis coniurationem acie oppreſſit. Eo prælio Ferrariæ Marchionem cæpit, primoq; ac ſecundo equo hoſtilibus armis confoſſo, ab ingruentium hoſtium telis impediri non potuit, quin tertium conſcenderet. Inter Imperij eius initia, Nicolaus Rentius, ſcriba populi Rom. multitudine ad ſpem libertatis erectâ, tribunitium nomen, ac poteſtatem Imperatoriam Romæ invaſit. Hunc Carolus vinctum ad Clementem VI. Pontifi. Max. Auinionem miſit, aſſerens turbulentos Cives, & Romani Pontificis hoſtes à Cæſare opprimendos eſſe, non fovendos. Boëmiæ amantiſſimus, quo facilior illius eſſet adminiſtratio, provinciam univerſam in duodecim Regiones diviſam, totidem præfectis commiſit. Novam Pragam condidit: Antiquam, inſtaurato in eam, quam meritò hodie ſuſpicimus, formam, ponte, exornavit: Parvam mænibus cinxit. Carloſteinum, Regiæ Coronæ aſſeruandæ deſtinatam arcem, à fundamentis duxit. Danubium in Moldavam immiſiſſet, ingenti Boëmorum commodo, niſi Auſtriæ damna obſtitiſſent. Non ſemel divinâ ope nefarijs coniuratorum conatibus ereptus, obijt ſeptimo, & Sexageſimo ætatis anno, glorioſior, niſi Venceſlao Filio Imperium ab Electoribus emiſſet. Extinctum lamentatæ ſunt Muſæ, quas ille quo in loco haberet, & extructum, Pragæ diſciplinis omnibus Gymnaſium, & Bartolus Iuris peritiſſimus ſplendidè à Carolo ſemper habitus, & Zenobius, Florentinus Poëta, laureâ ab eodem donatus teſtantur.

VENCE-

VENCESLAUS VI.
CÆSAR PIGER
BOEMORVM REX X.

CVm Te naſcentem miſeranda Boëmia vidit,
Hos, lachrymas inter, protulit ore ſonos:
Heu quæ corrumpet Regnum, te Principe, peſtis?
Heu quantum populi pectora vulnus alent?
Sed bene conſulvit miſeris DEVS. Auſtria Regem,
Olim qui curet vulnera, fauſta dabit.
Evenit. Curat FERNANDVS vulnera. Regno,
Te Duce, quæ periјt, hoc Duce forma redit.

V Enceſlaus, ob inertiam Pigri cognomen adeptus, adhuc in cunis Boemi Regni coronam à Patre: Imperij inſignia, decimum quintum agens annum, à Septemviris accepit. Vix illo corruptior, vix illo crudelior; adeò verum eſt effrenes amores, & ſævitiam ſimili æſtu feruêre, eoſdemq; eſſe Nerones, quos ſine diſcrimine furor agit in cædes, & amor in ſtupra: eoſdem Antonios, qui inter cænam proſcriptiones dictant, & pellici poſt ponunt imperia. In omnem turpitudinem abiectus lectiſſimæ Coniugis monita non tulit, ſacerdotemq; ſanctiſſimum in Moldavam proiecit, quia maluerat Sacramentum ſervare, quàm ea aperire, quæ à Regina, animum expiante, acceperat. Iam, ſæuitiæ mancipium, lateri affixum carnificem ſemper habebat, nunquam lætior, quàm cum Ciuium, Procerumq; ſanguine fœdum compatrem ſuum (ſic carnificem appellabat) intueretur. At neq; Germani, neq; Boemi diu tantum dedecus tulerunt. Illi quidem, Pontifice Romano annuente, Imperium inepto abrogarunt; hi nefarium carcere damnarunt, à quo tamen bis erupit, ingenti Reipu. damno. Monſtroſo ſub Principe, monſtra duo apparuêre. Germania Bombardas, militaris virtutis, corporumq; exitium edidit. Boëmia Ioannem Huſſum, Religionis labem, & animorum perniciem tulit. Hic, erroris Magiſter, contractum ex Wiclefi inſania venenum in Boemorum animos effudit. Hoc verò, ut reliqua, negligente Venceſlao, tanta peſtis incrementa fecit, ut vix hodie Ferdinandi II. Cæſaris pietas malo medeatur. Exceſſit neglectæ Religionis documentum, apoplexia tactus, à Deo, & Rege deficientibus Huſſitis.

SIGIS-

SIGISMVNDUS
IMPERATOR
BOEMORVM REX XI.

T*Erram alij curent, Regnorum & iura; Tueri*
Te cælum, & ſuperum cælica iura decet.
Bello iterum cælum tentat terræ impia proles.
In ſcelera hæc, fulmen tu, Ioue maior, age.
In cineres abeant peſtes. Licet obſtrepat Anſer;
Fas tamen eſt hydras igne perire novas.

Sigiſmundus, Caroli IV. ex Eliſabetha Filius, poſt Venceſlaum Regnū cæpit, digniſſimus, qui in longè alia tempora incideret, quàm in ea, quibus ſceleri licere omnia damnata Huſſitarum ſuperſtitio volebat. Puer adhuc à Parente Marchiâ Brandeburgicâ donatus eſt, & à Ludovico, ſocero, Pannoniæ Regnum dotale, cum Maria Vxore accepit. Imperium ipſe ſibi dedit, in ſolito ad eandem ſuffragio; Rogatus enim in Comitijs, quem digniſſimum Imperio cenſeret, ſe ipſum nominavit, cęteris non diſſentientibus. Ardebat inteſtinis Huſſitarum in Catholicos odijs, eo tempore, Boëmia, & pulcherrimum Regnum, ſuis præcipuè manibus, miſerandum in modum lacerabatur. Nullum monſtrum æquè humanum ſanguinem ſitit, ac hæreſis. Sigiſmundus tentavit plurima, ut à ruina Regnum contineret, ſed nec blanditijs, nec minis deplorata ingenia ſanavit. Bella meliore cauſâ egit, quàm fortunâ. Ad Nicopolim cum Baiazeto confligens, fugientibus vanò terrore Hungaris, victus: à Ziſca Huſſitarū Duce ſæpius fugatus eſt. Cæterùm, pius in paucis, inſigne in Chriſtianum orbem contulit beneficium. Vniverſam ferè Europam peragravit, ut Chriſtianæ Reipub. Patres Conſtantiam adduceret. Quo in Concilio peſtiferum ſublatum eſt ſciſma, Martino V. communi omnium conſenſu, Pontifice creato. Eodem Patrum conventu, iuſſi de Hæreſi cauſam dicere Ioannes Hus, & Hieronymus Pragenſis, in errore pertinaces igne damnati perieruut. Non diſſimilem operam Baſileenſi conventui præſtabat Sigiſmundus; ſed Philippi Vicecomitis fraude, corruptos Patres in Pontificem laſcivire cùm audiſſet, antequam conventus ille monſtrum pareret, ab eius tutela deſtitit, inſigni laude pietatis. Exceſſit, ſumma cum fama liberalitatis, adverſus omnes, eosq; inprimis, quos & pietas, & ſapientia exemiſſet à vulgo.

ALBER-

ALBERTVS
IMPERATOR
BOEMORVM REX XII.

HVic lacrymas debes, longosq; Boemia fletus,
Vix tibi conceſſum, quem rapit atra dies.
Hic poterat miſeris Regnum diſſoluere curis,
Relligio poterat quo rediiſſe Duce.
Sed ſuperis aliter viſum. Stant ordine fata,
Atq; ſuo properat tempore adeſſe ſalus.

BOëmorum Procerum ſuffragia, & ſuprema Sigiſmundi Cæſaris voluntas Albertum, Generum, Auſtriæ Ducem, Boëmiæ præficiunt. Virtutem ambiunt honores, quos illa ſeipſâ contenta negligit, ſine jactura. Breviſſimo tempore ab Alberti virtute Hungariæ, Boemiæ, & Imperij coronæ decus acceperunt. E cælo delapſus ad erigendam collapſam in Boëmia Religionem hic videbatur, & boni omnes ſpei ſuæ ſecuritatem in hoc ſitam eſſe arbitrabantur: ſed caducum eſt, quidquid humanitati, ſuo pondere in caſum properanti innititur. Vix ſecundum egerat in corona annum, & moriens Boemiæ fælicitatem abrupit, quam ſapientiſſima moderatione inchoaverat. Regni poſſeſſionem cùm adiret, Huſſiticæ factionis conſilia infregit, & Taboritarum animos, præteritis ſub Ziſca victorijs, elatos, virtutis opinione veriùs, quàm militum robore, proſtravit. Principis optimi mortem funeſtus cometa præceſſit, eandemq; Sol ipſe atratus in Eclypſi vel ſignificavit, vel deploravit.

VLADI-

LADISLAUS
BOEMORVM REX XIII.

13

CÆſaries Iuveni Regi micat aurea. Morti
Proximus, abſcindi fila decora jubet.
Incipe mæſta tuos lacerare Boemia crines,
Quæ gemis ad cari clara ſepulchra Ducis.
Scinde comam. Hoc poſcit Regis coma ſciſſa tributum,
Hoc dolor, è tanto funere natus, amat.

ALberto Poſthumus, ex Eliſabetha, Sigiſmundi Cæſaris Filia, naſcitur Ladiſlaus, Paternarum virtutum imago abſolutiſſima. Quartum agebat in cunis menſem, cum Hungariæ coronam accepit, urgente matre dignitatem filij; adeò moræ omnis impatiens amor eſt. Boemiæ Regnum, ea ætate, accepit, quâ virtutis præmium, non fortunæ munus, potuit corona videri. Liberalitatis ſtudium, ſupra quàm ætas caperet, in illo emicuit. Sexennis, militi cicatrices oſtentanti, & defenſæ à Turcarum impetu Hungariæ præmium expoſcenti, paucos, quos à Friderici, Tutoris famulo nummos extorſit, illico dedit; addens Tutoris in poteſtate poſitum dare quod poſſet, non quod vellet. Liberalitas animi virtus eſt, nec tenuitate muneris imminuitur. Veræ Religionis acerrimus defenſor adduci nunquam potuit, ut hæreticæ ſuperſtitionis miniſtros ſereno vultu aſpiceret. Res ſecundæ tantam Relionē exceperunt. Illo Hungariæ Rege, compreſſus eſt ad Taurunum Turcarum impetus, qui, Mahometo Duce, expugnata Conſtantinopoli, univerſam jam Europam ſpe devoraverant. Septimum ſupra decimum agebat Ladiſlaus annum, cum de tradenda illi in matrimonium Margaretha, Caroli Galliarum Regis filia, actum eſt. Irrita cecidêre omnia, repentinâ ferè morte, adoleſcente Rege ſublato, nec ſine ſuſpicione veneni, quod hæretici propinaſſent. Nihil in illo ad Regiam dignitatem defuit, ne corporis quidem elegantia. Comam auream planè habuit: moriturus amputari iuſſit, ne fulgor ille animum excæcaret. Vltima eius vox ſemper laudabitur. Podiebradio, Regni Gubernatori, Regnum cùm commendaret; extremum, inquit, hoc in me beneficium confer Georgi. Aequus in omnes, viduas, ac pupillos tuere. Ego ſic vixi, ut cælum mihi negandum non putem. Tu cave à meis veſtigijs ne deflectas. Hæc ipſe. Hominibus inflicta poena hæc eſt, ut nihil præclarum diu apud illos maneat.

GEOR-

GEORIGIUS
PODIEBRADIVS
BOEMORVM REX XIV.

14

O *Miſeras hominum poenas, ô damna. Bonorum*
Nulla diu terris vena benigna fluit.
Excedit Juvenis ſolio Rex optimus; Huius,
Vt tractet Regni ſceptra, neſanda manus.
Heù dolor. Vt ſpinis creſcat Paliurus acutis,
Candida funeſtus lilia turbo metit.

NVnquam plures, aut præſtantiores Boemiæ Regnum candidatos vidit, quàm Ladiſlao mortuo. Ne externo alicui ſuam deberet incolumitatem Boemia, domeſtico propemodum perdenda commiſſa eſt. Georgius Podiebradius, ex Boemis Proceribus Regnum tulit. Huſſitarum veneno infectus, coronam legitimè accepiſſe ut videretur, populosq; ad Sacramentum adigeret, peſtiferum dogma, quod corde fovebat, ore execratus eſt, ſeq; Romanæ Religionis fore tutorem, ac Vindicem iure iurando ſpopondit. His artibus deceptus, cùm in illius electionem Romanus Pontifex conſenſiſſet, homo, ſimulandi, ac diſſimulandi faber egregius, perſonam depoſuit, & ingratus, ac periurus Romanam fidem oppugnavit, quam, Regni ut potiretur, imploraverat. Sæpe à Pontifice Maximo fruſtra de officio monitus, quem Patrem contempſit, iudicem paſſus eſt. Paulus II. ſolenni inuſtâ notâ Regnum hæretico abrogavit. Perpetuis, hoc Prince, bellis Boemia attrita eſt. Sileſia, Moravia, Luſatia, Boemiæq; Civitates nonnullæ hæreticum Regem non patiebantur. Matthias Hungarorum Rex Pontificis ſententiam armis propugnabat. Nec mitiùs egiſſent in transfugam Germani Principes, niſi ille, peſſimis artibus, eorum vires fregiſſet. Seditiones, ac diſcordias inter ſuſpectos ſibi Dynaſtas excitavit, & alienâ ruinâ proſpexit incolumitati ſuæ. Chriſtianam in Boemia fidem ferè oppreſsit, & tamen, tanquam Religionis Aſſertori in Tainenſi templo Huſsitæ ſtatuam Pragæ Georgio dedicarunt. Nunquam deſunt, quos ſtultitiæ fauiſſe delectat. Stetit dedecus illud ad Annum M: DC. XXVII. quo tandem, ex ſenatus conſulto, Sacrilegi hominis deiectâ ſtatuâ, eodem loco Ferdinandi II. Religione in Boëmia reſtitutâ ſemper prædicandi, ſimulacrum cæpimus venerari.

VLADI-

VLADISLAVS IV.

BOEMORVM REX XV.

O placidi Regis Mores, ò larga bonorum
Dextera, & ò cæci neſcia corda doli.
Huic terram rexêre pares, cum candida virtus
Incoleret, vitio non prohibente, ſolum.
Reddiderat terris cælum ſeclâ âurea, Regi,
Vidiſſet cives, ſi probitate pares.

VLadiſlaum, Caſsimiri Regis Filium, Polonia Boëmis, & Hungaris Regem dedit. Vir utroq; dignißimus Regno, neutrũ ſine adverſario obtinuit. De Boemiæ corona, cum Matthia Hunniade, cui deinde in Hungaria ſucceſsit: de Hungariæ ſceptro, cum Alberto Fratre, licet invitus decertavit. Ea die, qua cum fratre cõfligendum fuit, Petrum Sternbergium, Boemi exercitus Imperatorem allocutus. Fac, inquit, memineris, in adverſâ acie fratrem meum militare. Nefas eſt fratri nocere, vel malo; & erumpentibus jam lacrymis exceſsit è caſtris. Regni æmulis ſublatis, in Reipub. bonum plura conatus eſt, quàm perfecit. Bis ſenatum Pragæ creavit, bis Huſsiticæ plebis inſaniâ deiectum, conciſumq;. Animadvertiſſet in ſeditioſos graviùs, niſi impar tam hæreticorum viribus, periculoſum cenſuiſſet, Regno oſtendere, quanto plures eſſent mali, quàm boni. Quod unum in tanta calamitate ſupererat; populi ſcelera, aſsiduis lacrymis, deteſtabatur. Nullum fraus, nullum aperta vis crimen habet, quod optimi Regis in parricidium vel veneno, vel armis hæreſis non tractaverit, irrito tamen eventu; ne ſibi omnia licere impietas gloriaretur. Rex pro Religione in Boemia diſcrimina dum ſubit, pro Rege in Hungaria pugnauit DEVS. Ab Hũgaris, tam felicibus auſpicijs, contra Turcas, Boſniam deprædantes, inita eſt pugna, ut ne primum quidem impetum barbari ſuſtinuerint. Aetate jam graui, Anno, à Regno accepto, quinto, & quadrageſimo Vladiſlus exceſsit. Rigidiores cenſores donandi facilitatem, ex qua poſtea ipſe coactus eſt egère, in Vladiſlao accuſant. Arguenda prodigalitas: acriùs; niſi affinis eſſet liberalitati, & dies illa Regi periret, quæ ſine beneficio in cives decurrit.

LVDO

LVDOVICUS
BOEMORVM REX XVI.

16

PArce pio vaga lympha Duci. Cui parceret hoſtis,
Heu Dominum perdet ſubdita lympha ſuum?
Hungariæ hunc Iuvenem ſerva. Nova ſerta quotannis,
Iſter, ſervato munera Rege feres.
Me miſerum. Regem perimit, dum ſupplico. In æquor
Irrita, cum celeri, vota feruntur, aqua.

BOemiæ, & Hungariæ Coronam, Rei paternæ hæres, poſt Vladiſlaum Ludovicus accepit. Vigeſimo anno, hoc eſt, in ætatis flore extinctus, eo maius deſiderium ſui reliquit, quo matura ætate maiorem indoles proventum pollicebatur. Erupuit ſub hæc tempora, virulenta Chriſtianæ Reipub. peſtis, Lutherus. Ludovicus penè puer, tuendæ Religionis ſupra ætatem ſtudioſus, edicto cavit, ne quid in ſubditis ſibi Regnis de Religione mutaretur. Pia adoleſcentis conſtantia damnavit impiam leuitatem Chriſterni Regis Daniæ, qui primus Regum Lutherum ſecutus, tribus ſubinde Regnis exutus à ſuis, documentum cæteris Regibus eſſe debuit. Sera iam querela eſt, Chriſtianorum diſcordijs, & negligentiâ Turcarum Imperium creviſſe, noſtrumq; otium illis fuiſſe negotioſum. Solenni pompa agebantur Budæ Ludovici cum Maria, Maximilisni I. Cæſaris filia, nuptiæ; cum jacturam vel ferentibus, vel non videntibus Hungaris, Turcæ Belgradum, tutelam, ac propugnaculum Hungariæ expugnarunt ferè priùs, quàm oppugnarent. Adoleſcebat cùm ætate Ludovici indoles, jamq; digna non admiratione tantùm, ſed etiam amore à barbaris ipſis habebatur. Solimanus, Turcarum Imperator, ſecundam in Hungariam expeditionem ſuſcipiens edixit ſuis, ne quis præliantem in acie Ludovicum læderet, ne tanta virtus acerba periret. Cui hoſtis parcere decreverat, unda non pepercit. Profligatis à Turca Hungaris, dum Danubium traijcere conatur, undarum impetu abreptus, ac demerſus occubuit. Tria in Ludovico prodigij loco habita. Natus Epidermide caruit: penè puer barbam emiſit: canitiem decimo octavo ætatis anno contraxit.

FERDI-

FERDINANDUS I.
IMPERATOR
BOEMORVM REX XVII.

17

NYmphæ, Czechiades Nymphæ, quas Moldava in undis
Nutrit, & Hercynijs educat umbra iugis.
Hoc niveis lætæ nomen ſignate lapillis,
Hoc tenero inſcriptum cortice truncus alat.
Neſcio, quid tanto latitat ſub nomine. Ab iſto
Nomine, quæ ſperet, multa Boemus habet.
Hoc gemma, hoc arbor ſignetur nomine. Quamquam
Hoc magis inſcribi nomine corda decet.

FErdinandus I. ex Philippi, Caſtellæ Regis, & Ioannæ lectiſſimo coniugio, X. Martij M.D.III. Medinæ in Hiſpania natus, Ludovici morte, cuius ſororem Annam duxerat, ad Boëmiæ coronam peruenit. Eodem tempore, ab Hungaris Rex dictus, adverſarium habuit Ioannem Vaiuodam. Romano Imperio à ſeptemviris jam pridem deſtinatus, Carolo V. Fratre, rerum humanarum pertæſo, pro Auguſto gerere ſe cæpit, Anno M. D. LVIII. Vir digniſſimus, cuius moderatione gloriarentur populi, nec Imperium, nec Regna habuit tranquilla. Vaiuoda, Ferdinandi armis Hungariâ exturbatus, Solimani Turcarum Imperatoris opem imploravit, maluitq; à Barbaro, & Chriſtiani nominis hoſte Regnum ſupplex petere, quàm Regni cupiditatem abijcere; adeò placet vel turpiter præeſſe. Hinc cruenta Ferdinandum inter, & Solimanum venêre prælia, innumerâ, ex utràq; parte hominũ multitudinæ cæſâ, direptâ, oppreſsâq; Hungariâ, deteſtanda. Per idem tempus Friderici Saxonis Electoris fraude, à legitimo Rege receſſere Boëmi. Verùm à Carolo V. ad Locheranam ſyluam, victo, captoq; Saxone, facilè ad officium contumaces redegit Ferdinandus. Itaq; Pragam, victor ingreſſus, ſat habuit, rebellionis capita obtruncare, Vrbemq; notare, æneis deiectis globis, qui turrium apices, in Teinenſi Templo, exornabant. Hoc eodem Cæſare, graues in Imperio aluêre turbas Lutherani, hoc pernicioſiores hoſtes, quò callidiores ſtylo non minus animos, quàm gladio corpora petebant. Providus Princeps & gladium gladio, & ſtylum ſtylo oppoſuit: quos cum transfugis in Sapientiæ prælium committeret, Societatis IESV Præsbyteros perbenevolè in Germaniam, Boemiamq; advocavit. Cæſareâ demum Regiâq; poteſtate in Chriſtianæ Reip. bonum ſemper uſus, ne Cæſaris quidem, aut Regis nomine abuti voluit. Mortem præſagiens edixit, ne quis ab eâ illum horâ, alio, quàm Ferdinandi titulo compellaret. Poterat Cæſaris, ac Regis nomen negligere, qui virtute ſuâ effecerat, ut Ferdinandi nomen glorioſiùs uſurparetur, quàm Cæſaris. Obijt Sexageſimo primo ætatis anno, pulcherrimâ relictâ prole, in quâ duodecimus numeratur Carolus, pietatis, ac fortitudinis laude clariſſimus, pro quo nihil non debet Ferdinando I. Boëmia, cùm ex illo Ferdinandum II. hoc eſt felicitatem ſuam acceperit.

MAXI-

MAXIMILIANUS II.
IMPERATOR
BOEMORVM REX XVIII.

18

Hinc procul ira, tumor, morum inclementia: durum
Siquid erit, facilis Principis odit amor.
Vt placidus fluit ore ſonus? dulciſſima labris
Anne tuis Mater mella paravit apis?
Omnia mitis agis placidè. Hunc ego ſuſpicor unum,
Nempe hominem, rigidæ nil habuiſſe feræ.

DE mortui Ferdinandi locum Maximilianus Filius adivit. Vir, qui humanitatis laudem optaret, adverſus omnes miré ſvavis, ac mitis. Præerat eâ tempeſtate, ſummâ cum authoritate, ſacris Pius V. Religionis vindex acerrimus, & illata ad Naupactũ Turcis clade memorabilis. Huius hortatu, ac ope Solimano Hungariæ imminenti oppoſuit arma Maximilianus. Et anno quidem M. D. LXV. Duce Lazaro Schuendio, æquè armorum, ac litterarum perito feliciter â Cæſarianis pugnatum eſt. Sequenti anno cunctanter barbaris obviam itum. Itaq; Sigetum naturâ, & manu munitiſſimum, inſigni Serini Comitis virtute diu defenſum, tandem expugnatum ab hoſtibus eſt XXIII. Septembris, eâ ipſâ die, quâ annos ante octodecim, Maximilianus Mariam Caroli V. Augusti Filiam duxit, ex qua copioſam, magniq; nominis prolem reliquit. Interea Religionis transfugæ audaciſſimi, qui per Hungariæ ruinas ſuam erigi poſſe ſuperſtitionem ſperarent, ad nova circa Religionem ſtatuenda Cæſarem urgebant. Ea præ cæteris Reip: periculoſa ſunt têpora, quibus hoſtili impetu preſſus Princeps, ſubditorum populorum cogitur opem implorare. Tunc ea extorquentur, quæ dari nunquam deberent. Peſtiferum hæreticorum gaudium Pij Pontificis authoritas turbavit. Ille â nefarijs conſilijs Cæſarem vel abſterruit, vel reduxit. Poſt hæc, diuiſis ſuffragijs, â Polonis duo in Regnum vocabantur, Maximilianus Cæſar, & Stephanus, Transſylvaniæ Princeps. Sed Auſtriaco cunctante, Tranſylvanus celeritate Regnum obtinuit. Subinde Cæſar Principum conventum Ratiſbonæ egit. In ea urbe extinctus, Rodulphum Filium in Imperio ſucceſſorem, ut Regnorum habuit hæredem. Demortui cadaver Pragam allatum, ſolenni luctu marmoreo Mauſaleo in ſumma æde illatum eſt. Timidior in perſtringendis Hæreticis habitus eſt Maximilianus: Sed fortè tempora vix minas ferebant; nec prudenter extrema primo loco tentantur.

RVDOL-

RODVLPHUS II.

IMPERATOR

BOEMORVM REX XIX.

19

AVſpicijs accede bonis, Aquilisq; ſecundis
Czechiadum, Princeps, Regia ſceptra cape.
Te Praga antiquæ referet miracula Romæ
Principe, & inveniet orbis in Vrbe locum.
Quos oriens, moriensq; polo Sol deſpicit, una
Excipiet vaſto Praga ſuperba ſinu.
Imperio natura parem Te condidit orbis:
Quem flectas Pragæ ſubditus orbis erit.

ortFunæ

FOrtunæ ſuæ parem hunc natura effinxerat. Aequiſſimis viribus paternorum Regnorum, ac Imperij pondus ſubivit. Donec voluptati adverſatus eſt, nulli Imperatorum ſecundus. Principatûs initio Belgicos tumultus meliore conſilio, quàm eventu componere tentavit. Gebardum, Colonienſem Antiſtitem, deſertâ Religione infamem, Septemvirorum Collegio eiectum proſcripſit. Cum Amuratho, Turcarum Tyranno, fœdus percuſſit. Barbari fidem præſtant, cùm neceſſitas cogit, parati frangere, quoties ſceleris pænam non timent; Vix aliâs graviora Hungariæ bella intulêre Turcæ, quàm hac tempeſtate. Itaq; magnis prælijs decertatum eſt, & â Cæſarianis quidem feliciùs; quandoquidem eo ventum eſt, ut non tam barbaris damna inferre, quàm ab illis illata imminuere Chriſtianorum felicitas credatur. Ergo ad Slunum Croatiæ oppidum acie victis, iterum in Rixienſi agro cæſis, demum ad Siſacū, quod ſumma vi oppugnabant, turpiter fugatis, ingentiq; clade attritis barbaris, Strigonia, Vicegradum, Iavarinum, eodemq; victoriæ curſu, oppida in Hungaria permulta in ditionem Cæſaris redacta ſunt. Nunquam ante Rodulphum florentior Boëmiæ ſtatus. Praga orbis compendium cenſeri poterat, confluentibus undiq; incolis, non tam mercimoniorum lucro, quàm Maieſtate Principis, aulæq; ſplendore invitatis. Floruêre eâdem in Vrbe per id temporis Mathematicæ diſciplinæ, in erudito illo pulvere ipſo Cæſare deſudante, laudabiliùs, ſi parciùs. Princeps, cui nec in rebus bellicis felicitas, nec in pacatis magniſcientia defuit, longioris Imperij pertæſus obijt, Anno quàm imperare ceperat. XXXVI. Moriens teſtatus fertur, Principatus ſui laudabiliora fuiſſe prima, quàm extrema.

MATTHI-

MATTHIAS
IMPERATOR
BOEMORVM REX XX.

HVnc etiam Auſtriacis adſcribe, Boëmia, Regem;
Fæcunda in Reges eſt domus illa tuos.
Hic quoq́; par Regno eſt, Generiq́; ſimillimus æquat
Maiorum titulos, Cæſareumq́; decus.
Tu caue, ne hoc regnum turbetur Principe, motis
Fluctibus, aut patriam cæca procella petat.
Ah quoties vidi, ſaluo rectore, relictam
Oceàno prædam, turbinibusq́; ratem!

VIxerat Rodulphus; cùm Francofurti, habitis Comitijs, tertio Id. Iul. M.DC. XII. Septemviri Imperij Coronam Matthiæ, Rodulphi Fratri, detulerunt, cui vivens Rodulphus Hungariæ, & Boëmiæ Sceptrum detulerat. Nemo laudabilius ad ſceptrũ vocatur, quàm qui laboribus promeruit advocari. Ductis in Turcam copijs, Regisq; in poteſtatem Nouogrado reducto, Imperij coronam viſus eſt promeruiſſe Matthias, antequam acciperet. Rerum potitus, pacatam potiùs laudem, quàm bellicam amavit. Nullum tamen illius facinus, aut magis Reipu. ſalutare, aut ad famæ ſplendorem illuſtriùs, ſucceſſoris adoptione. Deceſſurus ſine prole, ſapientiſſimorum Imperatorum exemplo, Ferdinandum II. Patruelem laudatiſſimum, adoptavit in Filium, Paternorumq; Regnorum hæredem, à quo ea in Chriſtianum orbem univerſum manârunt beneficia, ut qui Matthiæ Ferdinandum debemus, eidem incolumitatem, ac felicitatem orbis debeamus. Sex omnino rexerat Boëmiam annos, cùm perditorum quorumdam inſaniâ, nec non multorum errore, excitata ea tempeſtas eſt, quæ plurimas Provincias in rebellionem, veluti ſcopulum adegit. Primus procellæ impetus Boëmiam concuſſit. Itaq; M. DC. XVIII. X. Kal: Iunij ex Regni Gubernatoribus alijs proſcriptis, alijs ex aulæ feneſtris in præruptum ſolum deiectis, à coniuratis Proceribus ad libertatem populus eſt vocatus, maiore audaciâ, quàm conſilio. Qui præcipites acti fuerunt, ex tantâ ruinâ incolumes, viſi ſunt primi ſignificaſſe, fore; ut Auſtriaca familia ex procella hac, non modò incolumis, ſed auctis viribus valentior emicaret. Matthias integrum ferè annum, cum Rebellibus, vario eventu, luctatus, è vivis Viennæ decedens, agitatæ nauis gubernaculum Ferdinando II. reliquit, cuius feliciſſima pietas de funeſtiſſima procella triumphavit.

FERDI-

FERDINANDUS II.

IMPERATOR BOEMORVM REX XXI.

21

HVic lauros nutrit tellus, huic militat æther:
Huius ad arbitrium Mars ferus arma regit.
Huic longos optate dies. Hic Hercule maior
Germanas hydras, turpia monſtra, premet.
Nec Palmæ hic languent. Othomanæ cornua Lunæ
Franget, & Imperium ſolus utrumq́; reget.
Auguror; & Pietas hoc ſpondet Cæſaris. Vnâ
Nata eſt impietas á pietate premi.

FErdinandus II. divinæ mentis conſilio, Orbis ſaluti & felicitati deſtinatus, naſcitur Græcij in Styria IX. Iulij M. D. LXXVIII. ex Carolo Archiduce Auſtriæ, & Mariâ, Alberti Bavariæ Ducis Filiâ, Coniugibus pijſſimis. Prima ætate, eius jecit fundamenta pietatis, quæ tantam illi fortunam ſtruxit, quantam inter Germanos Cæſares nemo ante ipſum auſus eſt ſperare, poſt ipſum omnes ſuſpicient. Adoleſcens, Paternarum Provinciarum hæres relictus, Lauretanam in Piceno ſacram ædem, Religionis ſtudio adiuit. Ibi, Numinis Magiſterio edoctus, ſuam omnem operam in revocandis ab hæreſi ſubditis populis ſanctè vovit. Damnatis exilio nefariæ ſuperſtitionis Miniſtris, rem feliciter peregit. Sub hæc Venetorum in Foro Iulij infeſta arma repulit. Vltimis Matthiæ Cæſaris temporibus, excitati ab Hæreticis Rebellionis motus, Hoc Imperiũ adeunte, planè in impudentiam eruperunt. Boëmi Fridericum, Comitem Palatinum Rheni, advocatum, Pragæ Regem acclamârunt: Hungari, Tranſyluaniæ Principem, Gabrielem Bethlemium Paſſonij Regem dixerunt. Reliquæ ferè omnes hæreditario jure Ferdinando ſubditæ Provinciæ ceciderunt á fide. Mitiſſimus Princeps, ne perdere cogeretur Cives, conatus eſt omnia: ut â civili ſanguine temperaret, pené oblitus eſt potentiam ſuam. Vicit tandem clementiæ conſtantiam pertinacia ſceleris. Illata ſunt utrinq; ſigna, & præſenti Numinis ope, debellatis Rebellibus, honeſta Cæſaris cauſa triumphauit. Ne malo exemplo diſceret quiſpiam Reges contemnere, exigendæ poſt victoriam de victis pœnæ fuerunt. Hoc verò Victoris clementiæ tam grave accidit, ut ferè viciſſe diſpliceret. Fridericus primarum in funeſtiſſima Tragædia partium, qui alienum ſolium invaſerat, ſuo inſuper exturbatus, & Comitatu, & iure ſuffragij ad Cæſarem creandum exutus eſt, Septemuiri dignitate in Bavariæ Ducem Maximilianum translatâ, cuius ductu feliciter in Albo monte pugnatum fuerat, & recepta Praga. Ex reliquis coniuratis, multi carnifici collum dedere: multi bonis fiſco addictis, proſcripti ſunt. Verum numerum nocentum ſi ſubducas, plures Cæſaris clementia ſervavit, quàm ſuſtulit Iuſtitia. Nemo damnatus eſt, niſi pertinax in iniuria: periere, qui noluerunt

fuerunt Ferdinando vitam debere. Qui petijt, impetravit veniam, & quidem ſtatim poſt victoriam, quando iram acuit fortuna. Subinde cùm redijſſent ad fidem hæreditariæ Provinciæ, Daniæ Rex, alijq́; Principes vel reſtituendi Palatini ſtudio, ut ipſi ferunt, vel nocendi libidine, ut interpretantur alij, arma Ferdinando intulerunt. Novas Cæſari peperere palmas, qui antiquas venerant extirpatum. Duo in Cæſarianis hiſce bellis planè miranda. Quoties collata fuerunt ſigna, toties Cæſar vicit. Hinc vox illa Cæſariani militis pugnas numerantis per victorias: Ferdinandi auſpicijs militanti nefas eſſe, de triumpho dubitare. Alterum illuſtrius. Cæſarianis armis ſalus victis, non exitium procreatur. Vbicunq́; Ferdinandus vincit, de profligata hæreſi, illico in devictarum Gentium animis vera triumphat Religio. Hęreſim, quam naſcentem adhuc Caroli V. arma opprimere nequiverunt, adultam jam Ferdinandi tela in Germaniâ oppreſſerunt. Nemo unquam pugnauit feliciùs, nemo vicit ſalubriùs.. Bellicę laudi par reſpondet pacis artibus cōparata gloria. Propriam Principum virtutem, Liberalitatem ſic colit, ut pecuniam infra omnia habeat. Ex tot coniūratorum ad Regium fiſcum devolutis divitijs, Rex nihil accepit, erogatis omnibus in Catholicę augmentum Religionis. Sapientiam Sapientiſſimus ipſe in delitijs habet, nec patitur aut Muſis Gymnaſia deeſſe, aut Gymnaſijs adoleſcentes. Illis regiâ magnificentiâ ubiq́; ędes dicavit: horum ephębea quàm plurima ad commoditatem omnem & dignitatem fundauit. Religione pręſtantium virorum familias in reſtituenda collapſa pietate laborantes complectitur omnes, & fovet peramanter. Eo in numero, innumeris devincta Ferdinando beneficijs, Societas IESV, à tanto Imperatore ſe poni, ac haberi gloriatur. A Ferdinando pręclarè geſta referre ſi velim, geſta omnia referre neceſſe habeo. Nihil ab illo non geritur præclariſſimè. Pauciſſimis plurima complectar. Ferdinandus Cæſar, Chriſtiani Imperatoris imago eſt, in quâ ſi quid aliquis deſideret, illud non Ferdinando, ſed humanitati deeſſe fateatur.

FERDINANDVS III.

BOEMORVM REX XXII.

zz

QVam fundunt oculi, terræ bona ſidera, lucem?
Quanta ſerenatâ Gratia fronte ſedet?
Quanta ſupercilij Maieſtas ſplendet in umbra?
Fallor? an his Regis conſtat imago notis?
Imperio natura parem ut te proderet, ori
Inſcripſit magnæ provida mentis opes.

Ferdi-

Ferdinandus III. á cuius præclariſſimâ indole Hungariæ Corona, Octaua Decembris. M. DC. XXVI. Boëmiæ verò ſceptrum Sept: Kal. Dec. M. DC. XXVII. decus acceperunt, Græcij in Styriâ natus, in Boëmiæ Solio hodie ſic vivit, ut non modò cõflatam â maioribus ſuis fortunam animo feliciter fulciat, ſed maiorem etiam inędificet. Ferdinandi II. Cæſaris, & Mariæ Annę, Gulielmi Bavarię Ducis Filię, Coniugum lectiſſimorum, filius, illuſtrem parentũm virtutem pulcherrima imitatione reddit illuſtriorem. Huius ego niſi modeſtiam vererer, dicerem quid â virtute poſſit Chriſtianus ſibi orbis polliceri. Sed attendendum mihi magis eſt, quid aures ipſius pati poſſint, quàm quid virtuti debeatur. Laudanda facere Ferdinandum delectat, ſed laudem tędet audire. Vnum dicam. Tale vivendi genus inſtituit, ut adulationi locum non relinquat: Sic agit, ut laudari poſſit in omnibus, integro veritatis candorẽ. Pietati, ac Iuſtitię, quibus Imperia conſtant, nihil eſt quod non poſt habeat. Litterarum ſtudia, vires ac decora Provinciarum, vel hoc Rege florebunt in Regno, vel nunquam. Litteras ipſe â pueritia cępit amare, & quas olim maturior in Regnũ induceret triumphales, puer adhuc ſplendido teneri pectoris excepit hoſpitio. Eloquentiam, qua, quicunq; Nerone ſuperiores vixere, Cęſares excelluerunt, Rege digniſſimam, & verborum ſuavitate blandam, & rerum pondere gravem comparavit. Naturę arcana Philoſophando ſubtiliùs inquiſivit. Mathematicis diſciplinis, Principi vel honorificis, vel neceſſarijs apprimè imbutus eſt. Iuriſperitiam eam eſt aſſecutus, quâ & veterum Cęſarum Leges ſanctè interpretari, & nouas olim ipſe Cęſar ſancirẽ poſſit utiliter. Vno verbo: Platonis votum implevit, & ad ſolium iuit, comite Sapientiâ. Comiter grauis, & Regiæ Maieſtati humanitatem priuatam, & facilitati in cohoneſtanda virtute, ſeveritatem in ſcelere vindicando pulcherrimè adiũnxit. Titi, ac Ælij Adriani gloriam in munificentia æmulatur. Nullam ſine beneficio diem tranſmittit, & ægrè patitur á ſe quicquam peti, obuiâ benignitatẽ preces anteuerere geſtiens. Animum extra teli iactum poſuit, nec

patitur

patitur aut ſecundis efferri, aut adverſis proſterni; quanquam feliciſſimè cùm fluant omnia, minus erit illi conſtantia in adverſis, quàm in ſecundis neceſſaria. His artibus in ſpem veteris honoris, & nova decorum incrementa quotidiè magis excitat Boëmiam, quæ quoties pro Ferdinando vota nuncupat, (nuncupat autem frequentiſſimé,) toties pro ſua felicitate vota ſe nuncupare arbitratur.

Errata corrigenda

4. 1. argo	agro
Ibid. dapitur	rapitur
12. 2. Hereſim	Hæreſim
13. 2. vendicare	vindicare
14. 2. miite	milite
15. 1. cunetis	cunctis
17. 2. ſolemni	ſolenni
18. 2. agebant	aiebant
20. 2. Hiaromiris	Hiaromirij
22. 2. Boemornm	Boemorum
29. 2. Innocentium III.	Innocentum II.
30. Strahavienſe	Strahovienſe
31. ecercitus	exercitus
31. 1. Boleſlaus	Sobeſlaus
34. 2. Henricus IV.	Henricus VI.
36. 2. voluet	voluit
43. 2. Alberti II.	Alberti I.
10. 2. relionem	religionem
11. 1 Panliurus	Paliurus
11. 2. Prince	Principo
13. 2. erupuit	erupit
13. 2. Maximiliſni	Maximiliani
16. 2.. magniſciencia	magnificencia.

PRAGÆ,
Typis Pavli Seſſii,
Anno M. DC. XXIX.
Cvm Facvltate maiorvm.